

RUIMTELIJK ADVIES BUREAU

Zweistra & Van Gorp

GEMEENTE BORSELE

Ruimtelijke onderbouwing 'Dijkpaviljoen De Landing'

gemeente	Borsele
titel	Ruimtelijke onderbouwing 'Dijkpaviljoen De Landing'
projectnummer	BS3001
status	definitief

concept	8 juni 2017
definitief	4 augustus 2017

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING

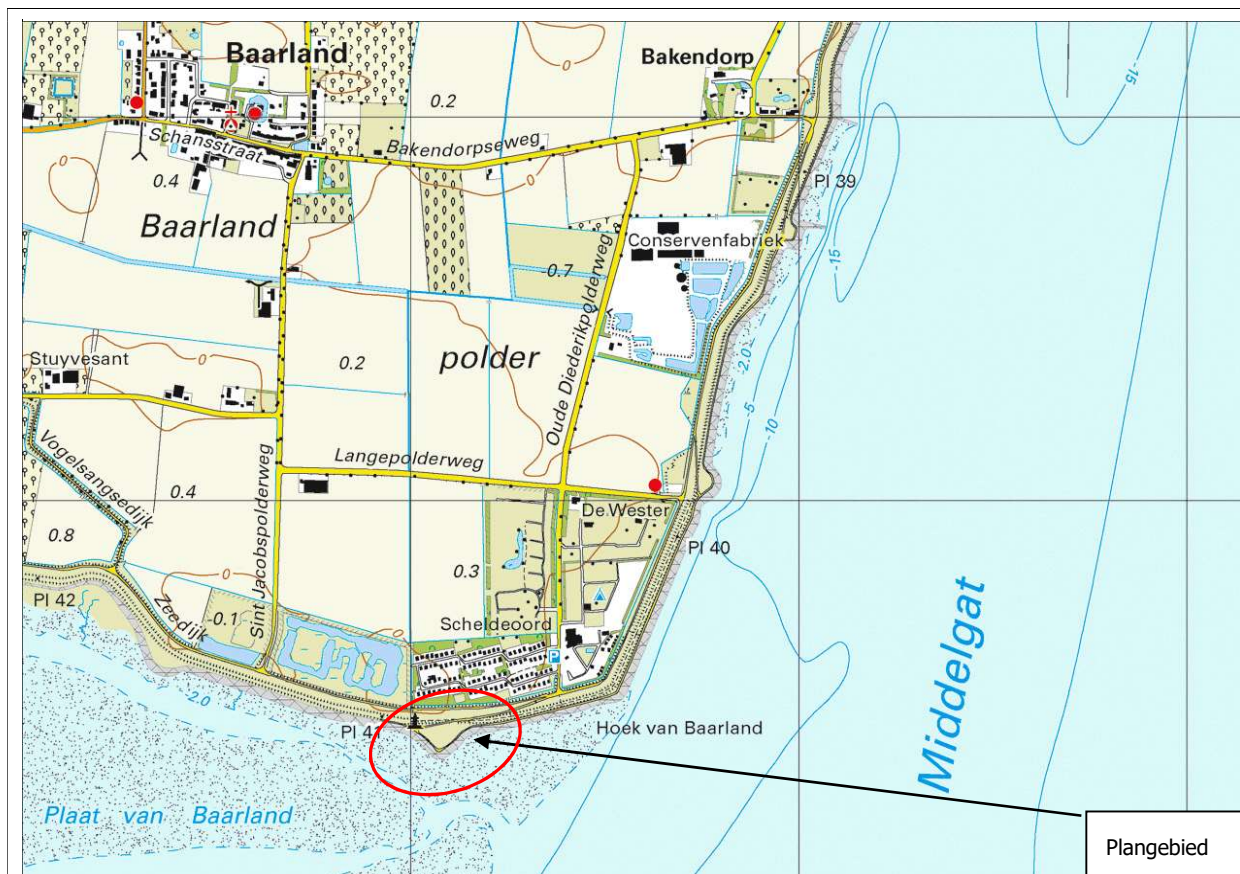
ten behoeve van definitieve vestiging van het Dijkpaviljoen De Landing.

INHOUD

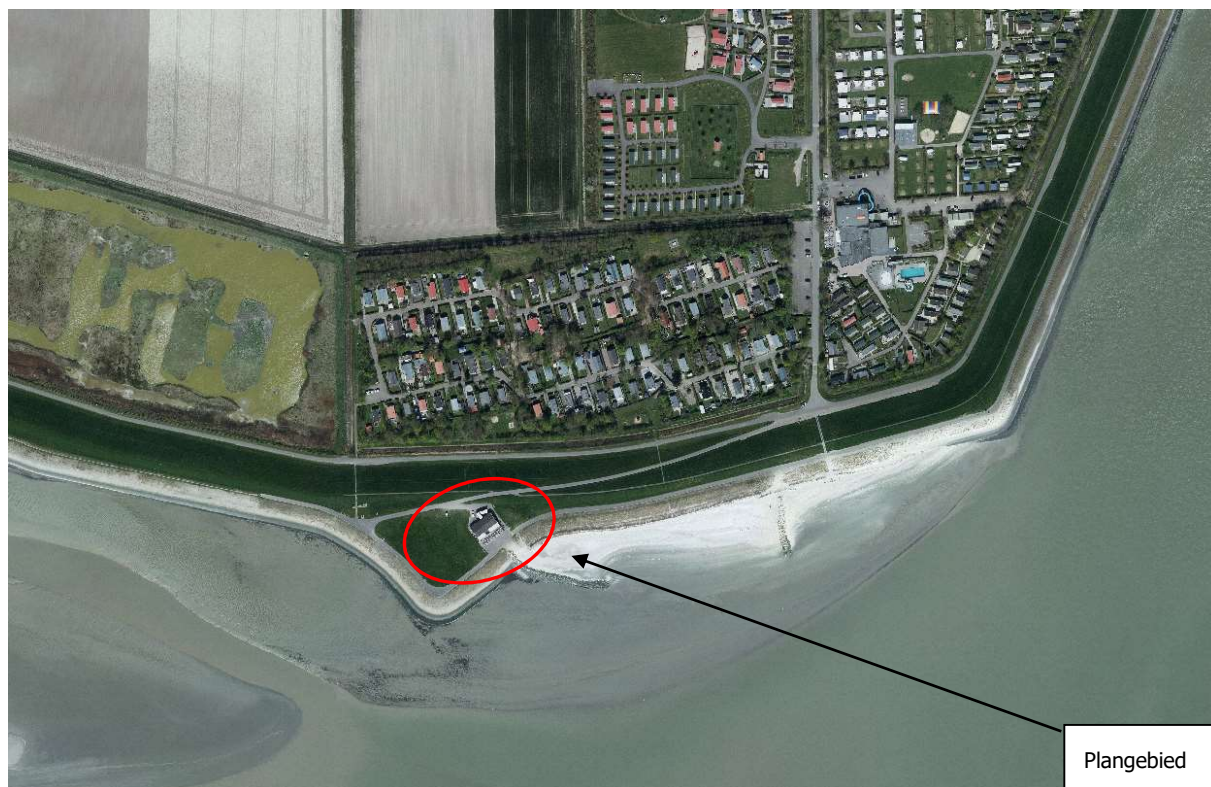
1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Vigerend bestemmingsplan	3
1.3	Leeswijzer	4
2	BESTAANDE EN BEOOGDE SITUATIE	5
2.1	Bestaande locatie	5
2.2	Beoogde situatie	7
3	BELEID	10
3.1	Rijksbeleid	10
3.2	Provinciaal beleid	11
3.3	Gemeentelijk (en regionaal) beleid	14
3.4	Toetsing beleidskaders	15
4	TOETSING	18
4.1	Bodem	18
4.2	Archeologie en Cultuurhistorie	18
4.3	Water	21
4.4	Ecologie / flora en fauna	25
4.5	Milieuhinder	27
4.6	Geluidhinder	28
4.7	Luchtkwaliteit	28
4.8	Externe veiligheid	29
4.9	Overige belemmeringen	31
5	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	33
6	PROCEDURELE ASPECTEN	35
7	MOTIVERING	37
7.1	Afweging	37
7.2	Conclusie	37

BIJLAGEN:

1. Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele.

Figuur 1: Ligging plangebied

Figuur 2: Luchtfoto ligging plangebied

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Medio september 2012 is buitendijks aan de westzijde van het strandje van Baarland, Strandbrasserie De Landing gevestigd. Hiervoor werd op 5 juli 2012 een omgevingsvergunning verleend met een tijdelijk karakter voor de duur van vijf jaar. De brasserie bestaat uit een strandtent met een ruim terras, dat vrijelijk uitzicht geeft over de Westerschelde. Dit uitzicht maakt deze locatie, maar ook het buitendijks gelegen terreintje ter hoogte van de noordoost hoek van de nabij gelegen Camping Scheldeoord, uniek. Het tijdelijke karakter van de vergunning was onder meer ingegeven omdat de exploitant eerste wilde aanzien of de strandtent op de langere termijn levensvatbaar is. Na ommekomst van de vijfjarentermijn zou ook bezien worden of de Strandbrasserie qua vormgeving en materiaalgebruik, kortom architectonisch uiterlijk, een meer blijvend karakter zou moeten krijgen.

Inmiddels heeft Strandbrasserie De Landing bij omgevingsvergunning d.d. 4 mei 2017 een nieuwe omgevingsvergunning voor vijf jaar gekregen. In verband met mogelijke wijzigingen aan de kustverdedigingswerken ter plaatse, wordt de huidige aanwezige Strandbrasserie behouden. Zodra er meer duidelijkheid is over de mogelijke wijzigingen aan de ter plaatse aanwezige kustverdedigingswerken en op welke termijn deze als dan worden uitgevoerd, zal de nieuwbouw van de strandtent verder worden bekeken.

Het is voor de eigenaar van Strandbrasserie De Landing wel wenselijk dat deze horecagelegenheid een verankering krijgt in het van toepassing zijnde planologische regiem. Momenteel is de gemeente Borsele doende met het opstellen van een nieuw omgevingsplan voor het buitengebied van haar gemeente. De gewenste verankering is prima te reguleren in dit omgevingsplan.

1.2 Vigerend bestemmingsplan

De gronden waarop de huidige Strandbrasserie De Landing zijn gelegen, vallen onder het plangebied van het vigerende bestemmingsplan 'Borsels Buiten', vastgesteld door de gemeenteraad op 26 juni 2007 en gedeeltelijk goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland op 5 februari 2008. De betreffende gronden kennen de bestemming 'Waardevolle dijk met waterstaatkundige functie'. Binnen deze bestemming is het niet mogelijk de tijdelijke vestiging van de brasserie om te zetten in een permanente vestigingslocatie.

Daarnaast is op dit moment het Omgevingsplan 'Buitengebied Borsele 2018' in voorbereiding. Het plan kent op het moment van schrijven de status van voorontwerp (29-09-2016). Het plangebied kent de enkelbestemming 'Waterkering', de dubbelbestemmingen 'Waarde – Natuur en landschap op dijken' en 'Waarde - Archeologie 2' en daarbij meerdere gebiedsaanduidingen. De omzetting van de tijdelijke vestiging van de brasserie in een permanente vestiging is ook in dit omgevingsplan niet mogelijk gemaakt.

Een aanpassing van het vigerende bestemmingsplan is derhalve noodzakelijk ten behoeve van de realisatie van de beoogde ontwikkeling. Het voorliggend document betreft de goede ruimtelijke onderbouwing. Hiermee kan het plan juridisch planologisch mogelijk gemaakt worden.

1.3 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 is de aanleiding voor het opstellen van deze ruimtelijke onderbouwing beschreven. In hoofdstuk 2 wordt de situatie in haar context beschreven. Tevens wordt in dit hoofdstuk een toelichting op de ontwikkeling gegeven. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de verschillende relevante beleidskaders toegelicht en zal de ontwikkeling hieraan worden getoetst. In hoofdstuk 4, kwaliteit van de leefomgeving, komen de milieuaspecten aan de orde. De economische uitvoerbaarheid komt in hoofdstuk 5 aan bod. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de procedurele aspecten. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 een motivering voor afwijking van het vigerende bestemmingsplan gegeven.

Figuur 3: Luchtfoto plangebied

2 BESTAANDE EN BEOOGDE SITUATIE

2.1 Bestaande locatie

In de Zak van Zuid-Beveland is op circa 1.250 meter ten zuidoosten van Baarland camping Scheldeoord gelegen. De langgerekte camping ligt achter de zeedijk van de Westerschelde in het zuidoostelijke deel van Zuid-Beveland. De standplaatsen liggen in groepjes van zes tot acht op een bodem van gras. Er zijn veertien verharde camperplaatsen. Het terrein beschikt over verschillende voorzieningen, waaronder speeltuinen, een zwembad, een restaurant en animatie.

Voorts zijn er op circa 85 meter de vakantiechalets/recreatiewoningen van het park 'Stuyvesant' gelegen.

Ter hoogte van camping Scheldeoord is buitendijks in 2010 een kleiige zandstrook opgespoten met zand. Hierdoor is een aantrekkelijke verblijfsplek aan de Westerschelde gecreëerd die een meerwaarde biedt voor camping Scheldeoord. Het nieuwe strandje aan de Westerschelde is door zijn ligging en uitzicht uniek. Een uniek strand op een solitaire locatie die de verbeelding prikkelt. Tegelijkertijd kenmerkt zich de locatie door afwezigheid van voorzieningen en is de locatie niet ingebed in een structuur, die de stranden aan de Noordzeekust kenmerkt.

De te ontwikkelen locatie bestaat uit de uitstekende dijkpunt die nu enerzijds begrensd wordt door de dijk zelf en anderzijds door het fietspad dat om de dijkpunt heen loopt. Op de locatie is in 2012 op basis van een tijdelijke vergunning Strandbrasserie 'De Landing' gerealiseerd. Er is ter hoogte van de ontwikkelingslocatie een dijkovergang middels een trap aanwezig, anderzijds is er ook een geasfalteerde dijkovergang aanwezig. Deze is afgesloten door middel van een slagboom. Fietzers kunnen over het buitendijkse fietspad dat hier langs de Westerscheldekust is gelegen, passeren.

In de directe nabijheid van de Strandbrasserie liggen geen burgerwoningen. Op circa 690 meter van het plangebied ligt aan de Lange Polderweg een agrarisch bedrijf en op een afstand van circa 1000 meter ligt aan de Oude Dierikpolderweg een zeer groot bedrijf voor de teelt en conservering van diverse, met name uienproducten, voedselproducten.

In figuur 3 is de luchtfoto van de situatie in 2016 weergegeven. In figuur 4 zijn foto's van de bestaande situatie opgenomen.

← vooraanzicht

← achteraanzicht

↑ Zijaanzicht

↑ Strandje

Figuur 4: Foto's bestaande situatie

2.2 Beoogde situatie

Zoals hiervoor reeds is aangegeven is Strandbrasserie De Landing bij omgevingsvergunning van 5 juli 2012 gereguleerd. Deze omgevingsvergunning kende een tijdelijk karakter van 5 jaar. Bij besluit van 4 mei 2017 is deze omgevingsvergunning verlengd met 5 jaar, derhalve tot 15 augustus 2022.

Het ligt in de bedoeling om de strandbrasserie in de toekomst een architectonisch hoogwaardiger uiterlijk te geven. De initiatiefnemer zit nog samen met de architect in het ontwerpproces. Een definitief ontwerp is derhalve op dit moment nog niet voorhanden.

Daarnaast is gebleken dat er nieuwe veiligheidsnormen worden opgesteld voor de kustverdedigingswerken in het algemeen. Ook voor het dijkvak waarin Strandbrasserie de Landing is gelegen, is dat aan de orde. Wat deze nieuwe veiligheidsnormen zullen betekenen voor het ter plaatse aanwezige dijkvak en de huidige strandtent is op voorhand niet aan te geven. Tevens is ook niet aan te geven of en welke maatregelen, binnen welk tijdsbestek er moeten worden genomen.

Dit heeft de eigenaar er toe gebracht, zulks in overleg met de gemeente Borsele en het waterschap Scheldestromen, om nieuwbouw van de Strandbrasserie De Landing uit te stellen, tot er meer duidelijkheid bestaat over eventuele wijzigingen in het kustverdedigingswerk ter plaatse. Wel is door de eigenaar van Strandbrasserie De Landing de wens uitgesproken om de huidige Strandbrasserie planologisch te borgen. De verlenging van de huidige omgevingsvergunning loopt tot 2022 en door het waterschap Scheldestromen is aangegeven dat er geen zekerheid bestaat dat voor die tijd eventueel uit te voeren wijzigingen aan de kustverdedigingswerken ter plaatse zijn gerealiseerd. Een goede borging in het in procedure genomen omgevingsplan 'Buitengebied Borsele 2018' ligt derhalve in de rede.

Strandbrasserie De Landing heeft een oppervlakte van ca. 210 m², circa 21 meter breed en 10 meter diep. De goothoogte bedraagt circa 2,5 hoog en de totale hoogte van de Strandbrasserie is 4 à 4,5 meter. De Strandbrasserie is verhoogd, circa 0,5 meter, opgesteld op de onderliggende geasfalteerde grond, zodat de nok van de Strandbrasserie op ongeveer 5 à 5,5 meter van het omringende maaiveld is gelegen. Aan de zeezijde van de Strandbrasserie bevindt zich een overkapte entree en een overdekt terras.

De voorzijde van de Strandbrasserie wordt omringt door een onoverdekt terras. Aan de achterzijde zijn 2 containers opgesteld, waarin opslag plaatsvindt voor de Strandbrasserie. Het laden en lossen ten behoeve van de Strandbrasserie vindt plaats via een aansluiting op de bestaande overgang over de dijk.

Parkeren

Parkeerbehoefte

De parkeerbehoefte voor de Strandbrasserie is in de onderstaande tabel berekend. De parkeernorm voor de Strandbrasserie bestaat in het buitengebied uit minimaal 6 en maximaal 8 parkeerplaatsen per 100 m² bruto vloeroppervlak. Het bruto vloeroppervlak bestaat uit 575 m².

	Aantal m ²	Parkeernorm	Totaal
Strandbrasserie	575	6-8 pp per 100m ² bvo	35-46 parkeerplaatsen

Op basis van deze gegevens bedraagt het benodigde aantal parkeerplaatsen minimaal 35 tot maximaal 46.

In het onderhavige geval is een reductiefactor in verband met samengebruik aan de orde. Het samengebruik betreft bezoekers van de camping en het strandje die naar de Strandbrasserie gaan en dit dus te voet doen. Anderzijds zullen met name ook fietsers gebruik gaan maken van het de Strandbrasserie vanwege de ligging langs de buitendijkse fietsroute.

Samengebruik	Aantal parkeerplaatsen
50% camping	18-23
30% strandbezoekers/passanten per fiets	11-14
20% Overig per auto	7-10
Aantal benodigde parkeerplaatsen	7-10

Aangenomen wordt dat 50% van de bezoekers van het dijkpaviljoen bestaat uit campingbezoekers. Hiermee kan het aantal benodigde parkeerplaatsen worden gehalveerd. Daarbij zal 30 % van het aantal bezoekers bestaan uit strandbezoekers en fietsers. Tot slot zal het overige aandeel bezoekers bestaan uit mensen die 'speciaal' naar het dijkpaviljoen komen. Dit overige deel bestaat uit 20% van het totale aandeel bezoekers. Derhalve kan het benodigde aantal parkeerplaatsen door samengebruik worden gereduceerd tot 7-10 parkeerplaatsen.

Parkeeraanbod

Op camping Scheldeoord is een algemene parkeerplaats bij de entree van camping aanwezig. Deze parkeerplaats bestaat uit ongeveer 55 parkeerplaatsen. In principe maken gasten van de camping geen gebruik van deze algemene parkeerplaats. De gasten van de camping kunnen allen op het campingterrein terecht voor het parkeren van de auto.

Conclusie

Op de algemene parkeerplaats van de camping is dan ook meer dan voldoende ruimte aanwezig om het maximale aantal van 10 benodigde parkeerplaatsen voor het dijkpaviljoen op te vangen.

3 BELEID

3.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 is de Rijkstructuurvisie Infrastructuur en Ruimte vastgesteld. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Hiernaar wordt gestreefd middels een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat, ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

In deze ontwikkeling werken geen Rijksbelangen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte direct door. De bestemmingswijziging is dan ook niet bezwaarlijk in het kader van het Rijksbeleid.

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Op 1 oktober 2012 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, en is 'de ladder voor duurzame verstedelijking' daaraan toegevoegd. De ladder ondersteunt gemeenten en provincies in vraaggerichte programmering van hun grondgebied, het voorkomen van overprogrammering en de keuzes die daaruit volgen.

De ladder voor duurzame verstedelijking is in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geïntroduceerd. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Het Rijk wil met de introductie van de ladder vraaggerichte programmering bevorderen. De ladder beoogt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Overheden dienen nieuwe stedelijke ontwikkeling te motiveren met de drie opeenvolgende stappen. De stappen bewerkstelligen dat de wens om een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk te maken, nadrukkelijk wordt gemotiveerd en afgewogen met oog voor (1) de ruimtevraag, (2) de beschikbare ruimte en (3) de ontwikkeling van de omgeving waarin het gebied ligt.

De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent. Dit gezag draagt de verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke afweging over die ontwikkeling.

1. Trede 1 vraagt de regionale ruimtevraag (kwantitatief én kwalitatief) voor stedelijke ontwikkelingen te bepalen. Dit betreft wonen, werken, detailhandel en overige stedelijke voorzieningen. Met de regionale ruimtevraag in beeld kan worden beoordeeld of een voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte. Zo ja, dan is trede 2 aan de orde.
2. Trede 2 motiveert of de beoogde ontwikkeling plaats kan vinden binnen het bestaand stedelijk gebied. Dit kan door op lege plekken de ruimte 'in te vullen', een andere bestemming te geven aan een gebied, door herstructurering van bestaande terreinen of door transformatie van bestaande gebouwen of gebieden.
3. In trede 3 gaat het om stedelijke uitleg en wel op een zodanige locatie dat het uitlegggebied (in potentie) multimodaal ontsloten is of kan worden. De resterende ruimtevraag, die resulteert uit trede 2 is kwalitatief en kwantitatief.

Wijziging Besluit ruimtelijke ordening per 1 juli 2017

De Ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik, met een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Op 1 juli 2017 is een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening in werking getreden waarbij een nieuwe Laddersystematiek is gaan gelden.

Artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt als volgt gewijzigd:

"1. Het tweede lid komt als volgt te luiden:

2. De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.

2. Het derde lid komt als volgt te luiden:

3. Indien in een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid toepassing is gegeven aan artikel 3.6, eerste lid, onder a of b, van de wet kan bij dat bestemmingsplan worden bepaald dat de beschrijving van de behoefte aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling en een motivering als bedoeld in het tweede lid eerst wordt opgenomen in de toelichting bij het wijzigings- of het uitwerkingsplan als bedoeld in dat artikel.

3. In het vierde lid wordt «actuele regionale behoefte» vervangen door «behoefte» en «het bestemmingsplan, bedoeld in het tweede lid,» door «een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid»."

Bron: Staatsblad 2017, 182, p. 1.

Kort gezegd is het de bedoeling dat per 1 juli bij het toepassen van de ladder wordt beschreven welke behoefte (en niet actuele regionale behoefte) aan de ontwikkeling bestaat, en, als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Dit komt (op hoofdlijnen) overeen met de huidige eerste twee treden. De derde trede komt te vervallen.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 (herziene versie 2016)

Op 28 september 2012 hebben Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 vastgesteld en deels herzien op 11 maart 2016. Het Omgevingsplan geeft de provinciale visie op Zeeland en waar de komende jaren door de provincie op wordt ingezet. Kort samengevat: veel ruimte voor economische ontwikkeling, een gezonde en veilige woonomgeving en goede kwaliteit van bodem, water, natuur en landschap.

Recreatie

De provincie maakt toekomstgerichte verblijfsrecreatieve ontwikkelingen mogelijk op locaties die economisch en landschappelijk wenselijk en goed bereikbaar zijn. Ook streeft de Provincie naar kwaliteitsverbetering van het verblijfsrecreatieve product.

Voor de geboden verblijfsrecreatieve ontwikkelingsmogelijkheden wordt onderscheid gemaakt in hotspots, kustzone, regionale ontwikkelingslocaties en overig Zeeland. De onderhavige locatie is gelegen in het gebied 'overig Zeeland'. Ook hier worden (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden geboden om een verbeteringsslag te financieren. Aanvullend wordt de mogelijkheid geboden voor

nieuwvestiging van verblijfsrecreatieve initiatieven die in samenhang met een versterking van het landschap worden gerealiseerd (zie paragraaf landschap en erfgoed).

Dagrecreatie

Doelstelling van de provincie Zeeland is het vergroten van de mogelijkheden voor beleving en vermaak voor burgers en toeristen in Zeeland door ontwikkelingsmogelijkheden te bieden voor dagrecreatieve voorzieningen en attracties.

Voor kleinere dagrecreatieve voorzieningen biedt de provincie ontwikkelingsmogelijkheden in het stedelijk gebied. In het landelijk gebied gelden voor de vestiging van een dagrecreatieve voorziening de kaders zoals verwoord in de paragraaf nieuwe economische dragers in het landelijk gebied.

Aan de geboden ontwikkelingsruimte worden de volgende voorwaarden gesteld:

- De verwachte toename in verkeersstromen als gevolg van uitbreiding of nieuwvestiging van een dagrecreatieve voorziening moet kunnen worden afgewikkeld binnen de capaciteit van het bestaande wegenpatroon. Kosten voor aanpassing van het verkeersnetwerk (weg, fiets, OV) als gevolg van toename van verkeersstromen na realisatie van een dagrecreatieve voorziening zijn voor rekening van de desbetreffende ondernemer of gemeente.
- Noodzakelijke parkeerfaciliteiten worden binnen de begrenzing van een dagrecreatieve voorziening gerealiseerd.
- Activiteiten moeten aansluiten op het karakter van Zeeland en qua aard en schaal passen bij de locatie. Concreet betekent dit onder meer dat bij uitbreiding en nieuwvestiging van dagrecreatieve voorzieningen rekening moet worden gehouden met de voor het gebied benoemde landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Dagrecreatieve voorzieningen die kunnen leiden tot hinder voor het milieu zijn niet mogelijk, tenzij deze passen binnen de kaders van het provinciaal geluid- en luchtbeleid.
- Aan de dagrecreatieve voorziening gekoppelde (ondersteunende) detailhandelsactiviteiten zijn beperkt toegestaan (zie paragraaf voorzieningen).

Het principe van verevening

Met het principe van verevening heeft de Provincie een regeling waarin (extra) ontwikkelingsruimte wordt geboden en tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in het versterken van de kwaliteit van de omgeving. De uitgangspunten voor deze regeling zijn vastgelegd in een provinciale handreiking en het convenant met alle Zeeuwse gemeenten. De Provincie benadrukt dat bij toepassing van het vereveningsprincipe altijd sprake moet zijn van een duidelijke relatie tussen het initiatief en de te leveren investering in de omgevingskwaliteit. Dit moet in principe rechtstreeks worden vormgegeven in het project of in de directe nabijheid. Als uitzondering kan een gemeente ook kiezen voor het instellen van een kwaliteitsfonds. Hiervoor is het echter wel noodzakelijk dat vooraf in het gemeentelijk beleid een relatie wordt gelegd tussen de geboden ontwikkelruimte en de kwaliteitsmaatregelen waar het fonds voor zal worden ingezet.

Landschappelijke inpassing

Voor nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied geldt dat zij aansluiten bij het bestaande karakter van het landschap. Als algemeen uitgangspunt geldt daarom dat een nieuwe ontwikkeling zodanig in het landschap moet worden ingebed dat het als een logisch onderdeel deel uitmaakt van het landschap. Hiervoor wordt uitgegaan van een 10 meter brede

afschermende groengordel. Wanneer alternatieve maatregelen worden getroffen dient uit de ruimtelijke onderbouwing te blijken dat de maatregelen die worden getroffen qua investering gelijkwaardig zijn aan het realiseren van een 10 meter brede afschermende groengordel. Maatwerk behoort hierdoor tot de mogelijkheden. Afspraken over de realisatie van de landschappelijke inpassing worden door middel van een overeenkomst tussen gemeente en initiatiefnemer vastgelegd. De Provincie verkent de mogelijkheden voor en de haalbaarheid van het eventueel instellen van een stimuleringsregeling voor het tegemoet komen in de noodzakelijke investeringen.

Verordening ruimte provincie Zeeland (herziene versie 2016)

Samenwerking tussen de provincie, andere overheden en maatschappelijke organisaties staat in het Omgevingsplan centraal. Een aantal uitgangspunten vindt de provincie van zo'n groot belang dat ze worden opgenomen in een verordening die bindend is voor gemeenten. Met de aanpassing van het beleid, verandert ook de verordening ruimte. Gedeputeerde Staten hebben daarom ook een Verordening ruimte provincie Zeeland vastgesteld. Hierin zijn onder andere regels voor uitbreiding van bedrijventerreinen, bescherming van natuurgebieden en regionale waterkeringen opgenomen.

In de Verordening ruimte provincie Zeeland zijn geen specifieke regels opgenomen ten aanzien van dagrecreatie. Wel is het plangebied gelegen in de afwegingszone van het natuurgebied 'Westerschelde' en vanwege de buitendijkse ligging gelegen in het besluitvlak 'Landschap en erfgoed' en het sub-besluitvlak 'deltawater'.

In Artikel 2.16 'Afwegingszone natuurgebieden' staat vermeld dat in de ruimtelijke onderbouwing een beschrijving moet worden gegeven van de wijze waarop rekening is gehouden met de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurgebieden en wordt aannemelijk gemaakt dat geen onevenredige aantasting van de bedoelde kenmerken en waarden plaatsvindt.

Op basis van artikel 2.17 'Landschap en erfgoed' dient in een ruimtelijke onderbouwing inzicht gegeven te worden in de landschappelijke respectievelijk cultuurhistorische waarden van de gronden of elementen. In de ruimtelijke onderbouwing dient aannemelijk te worden gemaakt dat er geen significante aantasting en vermindering van de waarden voordoet. Afwijken van deze regel is mogelijk indien:

- a. sprake is van een groot openbaar belang en;
- b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en;
- c. de negatieve effecten op de in het eerste lid bedoelde landschappelijke en cultuurhistorische waarden, oppervlakte en samenhang van de gronden of elementen zoveel mogelijk worden beperkt door het treffen van mitigerende maatregelen en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 van de verordening beschreven voorwaarden.

Voor toetsing van beide artikelen wordt verwezen naar paragraaf 4.4 Flora en fauna.

3.3 Gemeentelijk (en regionaal) beleid

Thematische regiovisie De Bevelanden; wonen, werken en recreëren in de regio

De Bevelanden vormen binnen Zeeland in sociaal-maatschappelijk opzicht één samenhangend en geografisch duidelijk begrensd gebied. De vijf gemeenten in de Bevelanden, Borsele, Goes, Noord-Beveland, Kapelle en Reimerswaal, functioneren ook steeds meer als regio en willen invulling geven aan intergemeentelijke samenwerking. Met name op het vlak van economie en ruimtegebruik is het van belang om als regio sterker te staan en knelpunten en vraagstukken op regionaal niveau aan te pakken. De regiovisie wordt gevoed door een drietal thematische ruimtelijke visies, die afzonderlijk ingaan op de geprioriteerde thema's wonen, werken, recreëren.

Voor wat betreft recreëren ligt de focus niet zozeer op het scheppen van fysieke ruimte, maar veel meer op het mobiliseren van marktkrachten. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een reeds aanwezig toeristisch-recreatief aanbod dat evenwel in veel gevallen kwaliteitsverbetering behoeft. De ambitie is erop gericht de aantrekkingskracht van de Bevelanden als toeristisch-recreatieve regio te vergroten en het imago te versterken.

In de Zak van Zuid-Beveland zijn veel kleinschalige toeristisch-recreatieve voorzieningen aanwezig, verspreid over het gebied. Hierdoor blijft het waardevolle landschap en het plattelandskarakter relatief onaangetast. Voor het behoud van het kleinschalige karakter van het landschap zijn grootschalige toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in dit gebied ongewenst. Ingezet dient te worden op kleinschalige toeristisch-recreatieve voorzieningen verspreid over het gehele gebied. Deze zijn al in belangrijke mate aanwezig, maar er is vanuit toerisme en recreatie gezien ruimte voor extra voorzieningen.

Structuurvisie Borsele (2015-2020)

De structuurvisie 2015-2020 actualiseert de bestaande structuurvisie van de gemeente Borsele uit 2009. De beleidslijnen die in de structuurvisie uit 2009 zijn uitgezet, zijn tegen het licht gehouden en op hun merites beoordeeld. Het bestaande beleid is herijkt, geactualiseerd en nieuw beleid is meegenomen.

Er zijn drie centrale beleidsdoelen voor het ruimtelijk beleid voor het grondgebied van de gemeente Borsele geformuleerd:

1. Behoud en versterking van de fysieke en sociaal-maatschappelijke kwaliteiten van Borsele;
2. Inzichtelijk maken van toekomstige plannen met een ruimtelijke en/of sociaal-maatschappelijke component;
3. Streven naar een duurzame aanpak.

Voor het onderhavige bestemmingsplan is vooral de ruimtelijke beleidsstrategie relevant. Deze is vertaald in een aantal beleidspunten, waaronder een beleidspunt ten aanzien van het toerisme en recreatie aanbod. Gesteld wordt dat:

1. De bekendheid van de 'Zak van Zuid- Beveland' als aantrekkelijk recreatief gebied moet worden vergroot. De nadruk ligt hierbij op het verbeteren c.q. het versterken van verblijfs- en dagrecreatieve voorzieningen.
2. Nieuwe ontwikkelingen dienen bij voorkeur aan te sluiten op de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied. De ligging aan de Westerscheldkust is één van de kwaliteiten van de gemeente die zich leent om verder uitgebouwd te worden en een

drager te vormen tussen de kuststrook en het meer van de Westerschelde afgelegen binnen gebied.

3. Met name nieuwe ontwikkelingen bij de dorpen Ellewoutsdijk, Baarland en Hoedekenskerke gelden als speerpunten voor het recreatief-toeristisch aanbod gericht op de kuststrook bij de Westerschelde. Vooral dient er aandacht te komen voor onderscheidende verblijfsrecreatie met behoud en/of versterking van de aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Maatwerk ten aanzien van de te ontwikkelen locatie is hierbij vanzelfsprekend. De ontwikkelingen die hieruit voortkomen, (verblijfs)recreatie bij het strandje van Baarland kan in dit licht worden gezien als een integrale kralenketting van toerisme en recreatie.
4. Nieuwe voorzieningen worden veelal afgestemd op dagrecreatie. Hierbij worden activiteiten gestimuleerd die dagrecreanten (fietsers) ondersteunen, zoals een gelegenheid om iets te drinken of te overnachten. Indien voormalige agrarische bebouwing vrij komt, kan deze worden gebruikt om dergelijke voorzieningen te realiseren. Daarnaast dient er aandacht te komen voor kleinschalige verblijfsrecreatie.

Invloedsgebied Westerschelde

Het Invloedsgebied Westerschelde reikt tot circa 3 kilometer landinwaarts vanaf de Westerschelde. Het beeld is weids en natuurlijk. In dit gebied liggen de milieus met de meeste natuurwaarden. De ligging van de gemeente Borsele aan de Westerschelde biedt een extra aantrekkingskracht voor veel mensen. Het invloedsgebied van de Westerschelde biedt bij uitstek de mogelijkheid om recreatieve voorzieningen te realiseren en/of verder uit te bouwen en vormt bij uitstek de verbindende recreatieve drager tussen de Westerschelde en het (overige) achterliggende grondgebied van de gemeente Borsele.

Vanuit de ligging van het invloedsgebied aan de Westerschelde zijn unieke kwaliteiten en ontwikkelingen ontstaan. Het behouden van die kwaliteiten en het optimaal benutten en versterken van de recreatieve en toeristische potentie die het gebied biedt.

Beeldkwaliteitsnota

Deze beeldkwaliteitsnota beoogt primair iedereen, die in de gemeente Borsele een bouwplan heeft, vooraf informatie en inzicht te verschaffen over de wijze waarop de dorpsbouwmeester/monumentencommissie over zijn/haar plan zal adviseren. De criteria die bij deze advisering een rol spelen worden in deze nota geobjectiveerd en gemotiveerd.

Het plangebied is gelegen in het deelgebied: buitengebied. Het buitengebied is aangewezen als een regulier welstandsgebied. Het beleid is erop gericht het karakter te behouden en waar mogelijk te versterken.

3.4 Toetsing beleidskaders

Duurzaamheidsladder

Vanuit het rijks- en provinciale beleid dient uitgegaan te worden van de duurzaamheidsladder. In het onderhavige plan is er sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Er is immers sprake van een 'andere stedelijke ontwikkeling' omdat de beoogde ontwikkeling gaat om de vestiging van dagrecreatie in de vorm van een horecavoorziening ten behoeve van onder andere de naastgelegen verblijfsrecreatie. Er zal dan ook aan de duurzaamheidsladder moeten worden getoetst.

Per 1 juli 2017 is het Bro aangepast. De ladder voor duurzame verstedelijking is hierdoor gewijzigd. De wijzigingen zien met name op het vervallen van de begrippen 'actuele' en 'regionale'. Daarnaast bevat de nieuwe Ladder geen treden meer. De treden 1 en 2 zijn samengevoegd en trede 3 is geschrapt. Er is geen overgangsrecht opgenomen bij de wijziging van het Bro op 1 juli 2017. Omdat het voorliggende initiatief na 1 juli 2017 zal worden vastgesteld wordt aan het nieuwe beleid getoetst.

Behoefte

De beoogde ontwikkeling ziet op het voortzetten van het bestaande, succesvolle en onderscheidende concept: Een brasserie op een bijzondere locatie dat sinds 2012 succesvol is.

Strandbrasserie 'De Landing' voldoet aan de doelen en ambities uit het gemeentelijke beleid. De gemeente Borsele heeft daarom al in 2012 vestiging op tijdelijke basis mogelijk gemaakt. Het zeer succesvolle functioneren van de afgelopen jaren en de grote populariteit van de brasserie bij een brede en divers samengestelde groep gebruikers, uit de omgeving en toeristen van (ver) daarbuiten, toont aan dat het horecaconcept voorziet in een actuele regionale behoefte, bij de consument. Haar bestaansrecht is feitelijk alleen al hierdoor aangetoond.

Daarbij wordt door de permanente vestiging van de brasserie het recreatieve product ter hoogte van de camping Scheldeoord definitief uitgebreid waardoor het recreatieve aanbod in de Zak van Zuid-Beveland wordt versterkt.

Locatie

Juist de ligging van de beoogde ontwikkeling aan de zeezijde van de dijk, en daardoor buiten het bestaand stedelijk gebied, maakt dat de brasserie een uniek concept kan bieden. Binnen het bestaande stedelijk gebied is een dergelijke situering aan het water niet mogelijk.

Overig beleid

Met betrekking tot recreatie zet de provincie in op het realiseren van een gezonde en dynamische bedrijfstak met meer werkgelegenheid en toekomst in een landschappelijke omgeving en op kwaliteitsverbetering. Ook het regionale beleid zet in op een kwaliteitsverbetering van het reeds aanwezig toeristisch-recreatief aanbod. De aantrekkingskracht van de Bevelanden als toeristisch-recreatieve regio dient vergroot te worden en het imago dient te worden versterkt. Voor het behoud van het landschap zijn grootschalige toeristische ontwikkelingen ongewenst. In de vigerende Structuurvisie Borsele 2015-2020 wordt de versterking van de verbinding tussen de Westerschelde en het toeristisch-medegebruik van de kustzone als beleidsuitgangspunt genoemd. De brasserie aan de Westerscheldekust past als kleine ontwikkeling zeer goed in het bestaande ruimtelijk beleid.

De betreffende locatie, het strandje nabij Baarland ligt midden tussen de kernen Ellewoutsdijk en Hoedekenskerke. Door middel van een goede afstemming met de overige ontwikkelingen in de regio kan dit initiatief het aanbod aan interessante toeristische attracties verbreden. Het initiatief is dan ook passend in het beleid.

4 TOETSING

4.1 Bodem

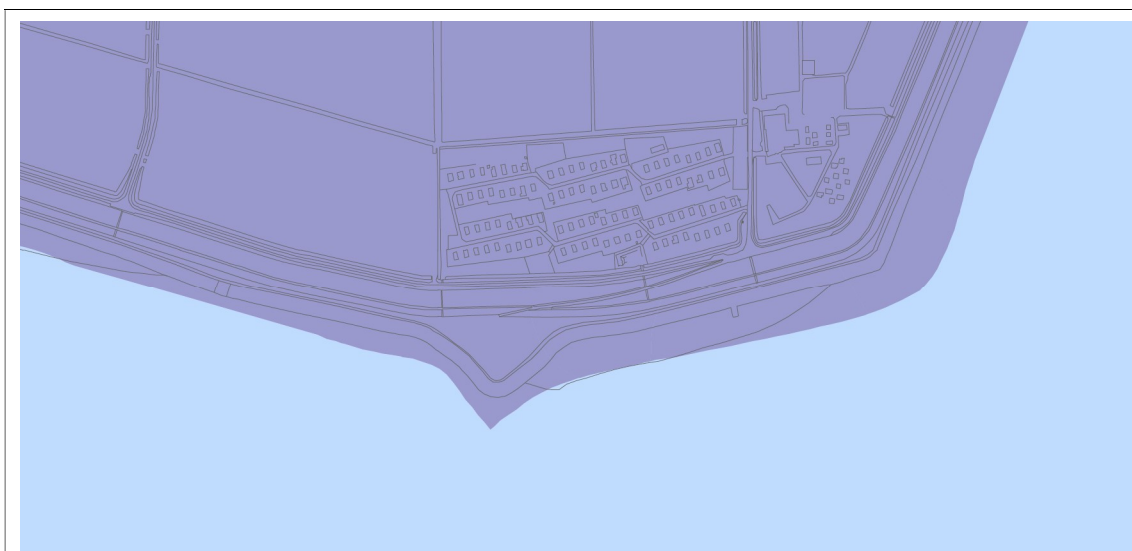
Op grond van artikel 8, lid 2 sub c van de Woningwet in samenhang met de Bouwverordening van de gemeente Borsele mag niet worden gebouwd op een zodanig verontreinigd terrein, dat schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu.

Momenteel is er reeds een brasserie aanwezig. De grond zal niet worden geroerd. Een bodemonderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

4.2 Archeologie en Cultuurhistorie

De Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het beschermingsniveau zoals die in de oude wetten en regelingen golden, blijven gehandhaafd.

De Erfgoedwet vormt straks samen met de nieuwe nog vast te stellen Omgevingswet het wettelijke fundament voor de archeologie in Nederland. Onderdelen van de voormalige Monumentenwet over archeologie worden te zijner tijd overgeheveld naar de Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Zo ook de gemeentelijke plicht om bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen rekening te houden met de aanwezige archeologische waarden. Ten behoeve hiervan heeft de gemeente Borsele reeds op 11 oktober 2011 het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld. Met dit archeologisch beleid wil de gemeente niet alleen voldoen aan de wettelijke verplichtingen omtrent archeologie maar ook een formeel afwegingskader bieden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Figuur 5: Uitsnede Beleidskaart archeologie gemeente Borsele

Gemeentelijk archeologiebeleid

Door burgemeester en wethouders van de gemeente Borsele is archeologiebeleid vastgesteld (d.d. 11 oktober 2011), waarmee invulling wordt gegeven aan de beleidsruimte die de Monumentenwet aan gemeenten biedt. Het archeologiebeleid is opgesteld met de intentie een verantwoorde balans te bieden tussen het belang van archeologie en andere belangen die spelen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het beleid, dat gebaseerd is op een analyse van de plaatselijke situatie, geeft aan wanneer archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Het rapport 'Archeologiebeleid gemeente Borsele' (d.d. 30 juni 2011) bestaat uit een 'Deel A: Beleidsnota archeologie' en een 'Deel B: Toelichting beleidskaart'. Deel B is een (ruimtelijke) uitwerking van het archeologiebeleid (deel A). Op basis van de beleidskaart, die bestaat uit een samenhangend pakket van kaarten en een toelichting, kan worden bepaald of voor een bepaalde ruimtelijke ontwikkeling op een specifieke locatie al dan niet archeologisch onderzoek moet plaatsvinden. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in 8 categorieën, waarvan enkele categorieën bekende archeologische waardevolle gebieden omvatten en andere een bepaalde verwachtingswaarde op archeologische vondsten weergeven. Aan elke categorie, uitgezonderd categorie 1, is een, aan oppervlakte van grondverstoring gebonden, vrijstelling voor archeologisch onderzoek gekoppeld. Bij alle categorieën, wederom uitgezonderd categorie 1, geldt in ieder geval dat geen onderzoek hoeft plaats te vinden indien de bodem niet dieper dan 40 cm wordt verstoord. De gehanteerde categorieën zijn:

- Categorie 1: archeologisch rijksmonument; hiervoor is altijd een monumentenvergunning nodig;
- Categorie 2: terrein van archeologische waarde; geen onderzoeksplicht indien minder dan 50 m² wordt verstoord;
- Categorie 3: stads- en dorpskernen van een specifieke archeologische verwachting; geen onderzoeksplicht indien minder dan 50 m² wordt verstoord;
- Categorie 4: hoge verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoeksplicht indien minder dan 250 m² wordt verstoord;
- Categorie 5: matige verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoeksplicht indien minder dan 500 m² wordt verstoord;
- Categorie 6: lage verwachtingswaarde op archeologische vondsten; geen onderzoeksplicht indien minder dan 2500 m² wordt verstoord;
- Categorie 7: verwachting van maritieme vondsten; hiervoor is altijd overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed nodig;
- Categorie 8: archeologische vondsten worden niet verwacht; geen onderzoeksplicht.

Evaluatie gemeentelijk archeologisch beleid

De gemeenten Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland, Reimerswaal en Tholen hebben in de periode 2011-2012 gezamenlijk archeologiebeleid opgesteld. Deze gemeenten werken op het gebied van archeologie sindsdien samen in het Oosterschelderegio Archeologisch Samenwerkingsverband (hierna: OAS).

Op 11 oktober 2011 is het archeologiebeleid vastgesteld. In het beleid zijn de archeologische verwachtingswaarden, de bekende archeologische vindplaatsen en de archeologische monumenten vastgelegd. De vertaling van het archeologiebeleid vindt plaats in de bestemmingsplannen. Voor die gevallen waarin deze vertaling (nog) niet heeft plaatsgevonden, biedt de Erfgoedverordening een vangnet.

Bij de vaststelling van het archeologiebeleid is afgesproken dat het beleid na een periode van vijf jaar zou worden geëvalueerd. Eind 2016 is het evaluatierapport gereed gekomen. Het rapport is opgesteld door het OAS.

De OAS heeft besloten de evaluatie op hoofdlijnen uit te voeren aan de hand van een in 2015 opgestelde startnotitie. In de startnotitie waren vijf punten opgenomen die behandeld zouden worden in de evaluatie, te weten:

1. De onderzoeksresultaten uit de afgelopen zes jaar maken onderdeel uit van het beleid (daar waar mogelijk aangevuld met oudere resultaten);
2. Een analyse van de onderzoeken uit de laatste zes jaar vindt plaats, waarbij gekeken wordt hoeveel onderzoek per beleidscategorie is uitgevoerd en hoe vaak dit heeft geleid tot vervolgonderzoek;
3. Per maatregelenkaart zal een aantal onderzoeksaspecten worden opgesomd die het mogelijk moeten maken om nog efficiëntere keuzes te maken op het gebied van de archeologie;
4. Advies over de omgang met de maritieme archeologie;
5. Advies over de omgang met resten uit de periode van de Tweede Wereldoorlog.

Uit de evaluatie volgen de volgende adviezen/aanbevelingen:

1. Vervolledig de tijdens deze evaluatie vervaardigde kaart(laag) met uitgevoerde onderzoeken en geclassificeerde adviezen. Op deze manier kan voorkomen worden dat archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd waar dat al eerder heeft plaatsgevonden en daarmee onnodige vertraging in de vergunningverlening veroorzaakt;
2. Werk deze kaart met regelmaat (jaarlijks) bij;
3. Uit de evaluatie is gebleken dat er zeer weinig onderzoek wordt uitgevoerd in categorie 6 (lage verwachting/vrijstelling tot 2500 m²), vanwege het grote oppervlakte en dat het uitgevoerde onderzoek nooit heeft geleid tot vervolgonderzoek. Stel daarom gebieden die vallen binnen categorie 6 vrij van archeologisch onderzoek door hier geen beschermende maatregelen meer voor op te nemen in bestemmingsplannen of omgevingsplan.
4. Hanteer de onderzoeksthema's en aanvullende criteria samen met de nationale en provinciale onderzoeksagenda's als leidraad bij het uitvoeren van archeologisch onderzoek. Op deze wijze kan informatie rondom enkele aspecten van de bewoning en het gebruik van het onderzoeksgebied meer structureel worden verzameld, wat zal leiden tot vergroting en verdieping van de huidige kennis over bewoning en gebruik van het grondgebied van de gemeente Borsele.
5. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor al hun archeologisch erfgoed. Sinds 1 juli 2016 heeft de RCE haar taken hierin af gestoten. Neem daarom in bestemmingsplannen of omgevingsplan regels op ter bescherming van gebieden beneden de laagwaterlijn, die nu nog geen maatregelencategorie kennen, door het van toepassing verklaren van categorie 7. Tot nu toe moest voor deze categorie altijd worden overlegd met de RCE.
6. Maak bij toekomstig onderzoek gebruik van (de kennis van) het Bevrijdingsmuseum Zeeland over het aantreffen van militaria en ander vondstmateriaal dat te relateren is aan de periode van de Tweede Wereldoorlog.

Toetsing beoogde ontwikkeling aan archeologiebeleid

Voor het plangebied is, gebaseerd op de beleidskaart (waarbij kaartlaag 1 'Walcheren' in casu maatgevend is), categorie 4 van toepassing. Er geldt geen onderzoekspllicht indien minder dan 250 m² wordt verstoord of, bij een grotere oppervlakte, als de verstoring niet dieper gaat dan 40 cm. De verstoring gaat niet dieper dan 40 cm. Bovendien is de projectlocatie op een dijk gelegen welke recentelijk is opgehoogd. Derhalve hoeft geen archeologisch vooronderzoek plaats te vinden.

Meldingsplicht archeologische vondsten

Het is echter niet uit te sluiten dat er toch relevante archeologische sporen en vondsten in de bodem verborgen zijn en dat deze in de uitvoeringsfase door graafwerkzaamheden aan het licht komen. Voor dergelijke vondsten bestaat een wettelijke meldingsplicht op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988. Eventuele archeologische vondsten en/of sporen dienen (door de aannemer/initiatiefnemer) onverwijld gemeld te worden bij de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ).

Cultuurhistorie

Vanuit het Bro is het wettelijk verplicht om een beschrijving op te nemen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden.

In het plangebied komen geen monumenten en/of waardevolle bebouwing voor. De bestaande Strandbrasserie zal worden gehandhaafd. Er is dan ook geen sprake van een nieuwe verschijningsvorm eventuele aanwezige cultuurhistorische waarden worden dan ook niet aangetast.

4.3 Water

Water en ruimtelijke ordening hebben met elkaar te maken. Enerzijds is water één van de sturende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik. Anderzijds kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding. Een goede afstemming tussen beiden is derhalve noodzakelijk om problemen, zoals wateroverlast, slechte waterkwaliteit, verdroging, te voorkomen. Volgens het Besluit ruimtelijke ordening is een watertoets in ruimtelijke plannen verplicht geworden. In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze in het plangebied met water en watergerelateerde aspecten wordt omgegaan.

Waterbeleid 21^e eeuw (Rijksbeleid)

In het afgelopen decennium heeft Nederland meerdere keren te kampen gehad met wateroverlast. Dit heeft geresulteerd in een omslag in het waterbeleid en het denken over water. Het rijk, de provincies, de waterschappen en de gemeenten zijn onder meer overeengekomen dat:

- het water zoveel mogelijk moet worden vastgehouden daarna moet worden geborgen en daarna pas afgevoerd mag worden;
- voor ruimtelijke plannen een zogenaamde watertoets uitgevoerd dient te worden, hierin dienen de keuzes ten aanzien van waterhuishoudkundige aspecten gemotiveerd beschreven te worden.

Nationaal Waterplan 2016-2021

Het NWP2 geeft het integrale kader voor het waterbeleid van het Rijk voor de komende zes jaar en geeft uitvoering aan de Europese richtlijnen voor waterkwaliteit, de mariene strategie en de overstromingsrisico's. De Stroomgebiedbeheerplannen, het Programma van maatregelen mariene strategie, de Beleidsnota Noordzee en de Overstromingsrisicobeheerplannen maken onderdeel uit van het NWP2.

Stroomgebiedbeheerplan Schelde 2016-2021

Dit plan beschrijft de doelen en maatregelen in het stroomgebied van de Schelde voor schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik.

Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

Het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 bevat beleid voor grondwater, oppervlaktewater en waterveiligheid. Vooral de waterfunctiekaart is een belangrijk hulpmiddel bij het beoordelen van nieuwe initiatieven.

Doelstellingen zijn:

- Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater en waterbodems, een peilbeheer en een aanvaardbaar risico op wateroverlast dat is afgestemd op bestaande en toekomstige functies.
- Een goede kwantitatieve en chemische toestand van het grondwater, afgestemd op de functies van het gebied. Een belangrijk aspect daarvan is de instandhouding van de zoetwatervoorkomens. Gevolgen van klimaatverandering op het grondwater worden opgevangen.

In het kader van de kwaliteit van de woonomgeving wordt in het Omgevingsplan onder meer gestreefd naar het terugdringen van regionale wateroverlast in het landelijk en stedelijk gebied. Bij de uitvoering geldt de trits vasthouden-bergen-afvoeren als uitgangspunt.

Bij nieuwe bebouwing wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en beperkingen van het watersysteem. Op de waterkanskaart is dat globaal inzichtelijk gemaakt. Indien nodig wordt een nadere toetsing op locatieniveau door het waterschap uitgevoerd. Deze kaarten zijn een hulpmiddel bij de watertoets.

Gemeentelijk rioleringsplan, GRP4, Borsele 2012-2017

Het vierde GRP is op 5 april 2012 vastgesteld en heeft als hoofddoel: het continueren van de hoofddoelen van de eerdere gemeentelijke rioleringsplannen zoals het bereiken van een goede waterkwaliteit en het voorkomen van wateroverlast. Het rioleringssysteem moet tegen zo laag mogelijke kosten klimaatbestendig gemaakt worden waarbij er naar gestreefd wordt om waterschade te alle tijde te voorkomen. Het hoofddoel is uitgewerkt in vier subdoelen:

1. een doelmatige inzameling en transport van afvalwater;
2. voorkomen van waterhinder, overlast of schade en vasthouden van water;
3. het voorkomen van grondwateroverlast;
4. schoon oppervlaktewater, grondwater en een schone waterbodem.

Stedelijk waterplan Borsele 2016-2022 (Samen met water)

Het stedelijk waterplan is op 6 juni 2016 vastgesteld. Hierin worden de onderwerpen uit het gemeentelijke rioleringsplan verder uitgewerkt. In het waterplan staan normen genoemd ten aanzien van de waterkwantiteit, waterkwaliteit, water en ruimtelijke ordening, grondwater in bebouwd gebied, afvalwater en afkoppelen regenwater, beheer en onderhoud water in bebouwd gebied, relatie stedelijk waterplan en plannen in het buitengebied.

Overleg waterbeheerder

In het kader van de watertoets moet overleg worden gevoerd tussen de gemeente en het Waterschap Scheldestromen. De aspecten met betrekking tot de waterhuishouding zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Vergunningenbeleid Waterkeringen 2012

Met de nota 'Vergunningenbeleid Waterkeringen' maakt waterschap Scheldestromen voor alle betrokkenen, zowel intern als extern, transparant op welke manier het medegebruik van de waterkering wordt beoordeeld. Voor het waterschap staat de veiligheid voorop. Vanuit die randvoorwaarde wordt een belangenafweging gemaakt. Een basisvoorwaarde voor het instemmen is dat het waterschap in het beheer (en eigendom) van de waterkering niet wordt belemmerd door het medegebruik. Met beheer wordt bedoeld alle activiteiten die nodig zijn om de waterkeringen op het vereiste veiligheidsniveau te houden, nu en in de toekomst.

Het principe 'nee, tenzij' houdt in dat medegebruik in eerste instantie niet is toegestaan. Hiervan wordt slechts afgeweken indien sprake is van een zwaarwegend belang. Een vergunning kan worden verleend als wordt voldaan aan twee voorwaarden:

- ingeval van openbaar nut waarbij sprake is van de uitvoering van een overheidstaak;
- én indien het bouwwerk functioneel gebonden is aan de betreffende locatie. Van locatiegebondenheid is uitsluitend sprake als de functie niet op een andere plaats kan worden uitgeoefend.

Dijkpaviljoens

In toenemende mate komen er vragen van initiatiefnemers om op groene of harde dijken (nieuwe) bouwwerken te mogen plaatsen. Afhankelijk van de locatie van het voorgenomen initiatief worden dergelijke activiteiten onder voorwaarden toegestaan. Uitgangspunt is dat de bouwwerken tijdelijk en seizoensgebonden zijn én het initiatief minimaal gesteund wordt door de betreffende overheden. Afhankelijk van bijvoorbeeld de hoogteligging van het plateau of de aanwezigheid van een breed voorland, kan het paviljoen ook buiten het seizoen (op eigen risico van de initiatiefnemer/eigenaar) blijven staan. Als de hoogteligging van het plateau beneden toetspeil ligt, zal de onderkant van het paviljoen boven toetspeil moeten worden aangelegd. Het paviljoen mag in het stormseizoen op eigen risico op de dijk blijven staan. Bij elke aanvraag zal hier nadrukkelijk naar worden gekeken. Evenals bij strandpaviljoens dienen de bouwwerken demontabel en snel verwijderbaar te zijn. Ook mogen ze niet in de dijk worden verankerd, maar moeten op een verharde ondergrond worden geplaatst.

Aan zowel seizoensgebonden als jaarrond dijkpaviljoens stelt het waterschap in ieder geval de volgende voorwaarden:

- in beginsel minimaal 5,0 m vrije ruimte tussen het talud en de glooiing van de dijk met het bouwwerk, om beheer en onderhoud van de dijk uit te kunnen voeren;
- een (paal)fundering of verankering in het waterstaatswerk is niet toegestaan;

- de ondergrond (en vrije ruimte om het paviljoen van minimaal 5,0 m) dient te worden verhard met asfalt. Afhankelijk van de situatie is het mogelijk dat het waterschap voorschrijft dat een groter deel moet worden verhard (in het minst gunstige geval zelfs tot de kruin van de dijk), om schade aan de grasbekleding te voorkomen;
- het gebouw is en blijft demontabel;
- niet van steen of beton opgebouwd;
- onder het paviljoen dient een open ruimte aanwezig te zijn voor mogelijke golfploop.

Het bestaande dijkpaviljoen is functioneel gebonden aan de bestaande locatie. Deze functie kan niet op een andere plaats worden uitgeoefend. Het dijkpaviljoen in de huidige vorm wordt reeds sinds 2012 toegestaan. De vestiging van dit dijkpaviljoen is destijds op basis van de voornoemde voorwaarden en in goed overleg met het waterschap gerealiseerd. Er vindt voor de permanente vestiging van het dijkpaviljoen voorsnog geen wijzing plaats in de omvang van het dijkpaviljoen. Permanente vestiging van het dijkpaviljoen is derhalve mogelijk op basis van het Vergunningenbeleid Waterkeringen 2012.

Thema en water(beheer)doelstelling	Uitwerking
<u>Veiligheid waterkeringen</u> Waarborgen van het veiligheidsniveau en rekening houden met de daarvoor benodigde ruimte.	De ontwikkeling is op een waterkering gelegen.
<u>Voorkomen overlast door oppervlaktewater</u> Het plan biedt voldoende ruimte voor het vasthouden, bergen en afvoeren van water. Waarborgen van voldoende bouwpeil om inundatie vanuit oppervlaktewater in maatgevende situaties te voorkomen. Rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering en de kans op extreme weersituaties.	Ten opzichte van de bestaande situatie vindt er geen extra verharding plaats.
<u>Voorkomen overlast door hemel- en afvalwater</u> (inclusief water op straat / overlast) Waarborgen optimale werking van de zuiveringen/ RWZI's en van de (gemeentelijke) rioleringen. Afkoppelen van (schone) verharde oppervlakken in verband met de reductie van hydraulische belasting van de RWZI, het transportsysteem en het beperken van overstorten.	Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de bestaande situatie.
<u>Grondwaterkwantiteit en verdroging</u> Tegengaan / verhelpen van grondwateroverlast en -tekort. Rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering. Beschermen van infiltratiegebieden en –mogelijkheden.	Het plangebied ligt niet in een infiltratiegebied en niet in een natuurgebied of gebied voor drinkwatervoorziening. Er is geen sprake van invloed op de grondwaterkwaliteit. Er is geen sprake van het onttrekken van grondwater of het infiltreren van grondwater met als doel het later weer op te pompen in het plangebied, dus verdroging is hier niet aan de orde.

<u>Grondwaterkwaliteit</u> Behoud / realisatie van een goede grondwaterkwaliteit. Denk aan grondwaterbeschermingsgebieden.	Het plangebied ligt niet in een infiltratiegebied en niet in een natuurgebied of gebied voor drinkwatervoorziening. Er is geen sprake van invloed op de grondwaterkwaliteit.
<u>Oppervlaktewaterkwaliteit</u> Behoud / realisatie van goede oppervlaktewaterkwaliteit. Vergroten van de veerkracht van het watersysteem. Toepassing van de trits schoonhouden, scheiden en zuiveren.	Het afgekoppelde regenwater van daken en verhardingen is relatief schoon. Het te gebruiken materiaal van de afvoerleidingen moet voldoen aan het bouwbesluit. Er is geen mogelijkheid op het terrein op het hemelwater af te koppelen en op te vangen. Er zijn (daardoor) geen nadelige gevolgen voor de waterkwaliteit. Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de bestaande situatie.
<u>Volksgezondheid (water gerelateerd)</u> Minimaliseren risico watergerelateerde ziekten en plagen. Voorkomen van verdrinkingsgevaar/-risico's via o.a. de daarvoor benodigde ruimte.	Er is geen open water in het plangebied aanwezig. Er zijn derhalve geen risico's voor de volksgezondheid.
<u>Bodemdaling</u> Voorkomen van maatregelen die (extra) maaiveldsdalingen in zettinggevoelige gebieden kunnen veroorzaken.	Er zullen geen veranderingen in het peilregiem plaatsvinden die voor bodemdaling zorgen.
<u>Natte natuur</u> Ontwikkeling/bescherming van een rijke gevarieerde en natuurlijk karakteristieke aquatische natuur.	Het plangebied is gelegen langs de Westerschelde. In paragraaf 4.4 is beschreven hoe hier mee wordt omgegaan.
<u>Onderhoud oppervlaktewater</u> Oppervlaktewater moet adequaat onderhouden worden. Rekening houden met obstakelvrije onderhoudsstroken vrij van bebouwing en opgaande (hout)beplanting.	Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de bestaande situatie. In de huidige situatie zijn er geen knelpunten bekend ten aanzien van onderhoud.
<u>Relatie met eigendom waterbeheerder</u> Ruimtelijke ontwikkelingen mogen de werking van objecten (terreinen, milieuzonering) van de waterbeheerder niet belemmeren.	Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de bestaande situatie.
<u>Scheepvaart en/of wegbeheer</u> Goede bereikbaarheid en in stand houden van veilige vaarwegen en wegen in beheer en onderhoud bij Rijkswaterstaat, de provincie en/of het waterschap.	De Zeedijk is in beheer bij het Waterschap Scheldestromen. Er vinden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de bestaande situatie.

4.4 Ecologie / flora en fauna

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze nieuwe wet vervangt drie voormalige wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en

faunawet. Op basis van de Wet natuurbescherming is het van belang bij de ruimtelijke planvorming vooraf te onderzoeken of en welke dier -en plantensoorten er in en nabij het plangebied voorkomen, wat hun beschermingsstatus is en wat de effecten zijn van de ingreep op het voortbestaan van de gevonden soorten.

PRV Zeeland

Zowel de Natuurnetwerk Zeeland (EHS) als de Natura 2000 gebieden zijn gelegen binnen 100 afstand van het plangebied. Op basis van de PRV Zeeland is in artikel 2.12 de Afwegingszone natuurgebieden opgenomen. Het plangebied is binnen deze afwegingszone gelegen. Een nadere afweging moet derhalve plaats vinden.

Op 6 juni 2017 is er door Bureau Waardenburg B.V. een Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele uitgevoerd. Dit betreft een toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Uit dit onderzoek blijkt dat er geen effecten op het functioneren van het NNN in en rond de Westerschelde te zijn verwachten. De wezenlijke waarden en kenmerken worden niet aangetast:

1. Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN

De wezenlijke waarden en kenmerken van de Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de provincie Zeeland zijn vastgelegd in het 'Natuurbeheerplan Zeeland' (Provincie Zeeland 2016). De wezenlijke waarden en kenmerken worden gevormd door de toegekende beheertypen. De beheertypen definiëren de natuurwaarden en beheermaatregelen die moeten worden getroffen om deze kwaliteit in stand te houden. Bij het toekennen van de beheertypen is rekening gehouden met de bestaande natuurwaarden en met de kansen voor natuurontwikkeling.

De gehele Westerschelde is aangewezen als NNN. De NNN-delen in het plangebied (buitendijks) hebben geen beheertypen toegekend gekregen.

De gehele Westerschelde is onderdeel van de Natuurnetwerk Nederland. Omdat er geen beheertypen zijn toegewezen aan de natte delen van de Westerschelde, zijn de doelen gelijk aan de Natura 2000-doelen van de Westerschelde. Omdat in ecologisch opzicht significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten, is er ook geen aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNNgebied Westerschelde.

2. Effecten op het NNN

a. Ruimtebeslag

Het projectgebied ligt binnen het NNN. De werkzaamheden vinden plaats op in ecologisch opzicht niet bijzondere plekken. De oppervlakte van het NNN en het functioneren van het NNN veranderen niet. Een effect op het NNN is daarmee afwezig.

b. Verstoring

Effecten als gevolg van verstoring op vogels zijn te verwaarlozen. In de huidige situatie is er al veel recreatief gebruik, waardoor vogels nauwelijks van de laaggelegen slikstrook gebruik maken. Dit gebruik zal door de voorgenumen ingreep niet veranderen.

Het volledige onderzoek is opgenomen in bijlage 1.

Stikstof

Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Het per gebied behalen van deze doelstellingen moet er toe leiden dat op landelijk niveau een gunstige staat van

instandhouding van bepaalde soorten en habitattypen behouden of hersteld wordt. In Nederland kennen we ruim 160 Natura 2000-gebieden, waaronder de Westerschelde & Saeftinge.

Stikstof vormt een van de grootste belemmeringen voor de realisatie van de Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen. Deze stikstof is voornamelijk afkomstig uit de landbouw en voor een klein deel uit het verkeer en de industrie. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient onderzocht te worden of de betreffende ontwikkeling al dan niet significant bijdraagt aan de stikstofuitstoot en daarmee een bedreiging vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied.

Bij de onderhavige ontwikkeling is geen toename van bedrijfsactiviteiten en van verkeersbewegingen. De brasserie is reeds sinds 2012 op deze locatie gevestigd. De bezoekers betreffen voornamelijk campinggasten van de naastgelegen camping 'Scheldeoord'. Door het omzetten van de tijdelijke vergunning naar een permanente vergunning is er geen sprake van het vermeerderen van de verkeersbewegingen.

In de 'Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele' is ook aangegeven of er sprake is van een emissie van stikstof en of dit gevolgen heeft. De conclusie uit de rapportage luidt:

"Omdat slechts klein materieel wordt gebruikt voor het vervangen van het strandpaviljoen is er sprake van zeer beperkte emissie van stikstof. Het is mogelijk dat enige stikstofdepositie plaatsvindt in begrensde NNN in de binnendijkse delen. De uitstoot is echter tijdelijk van karakter en de hoeveelheden zijn zeer klein. Het zal er niet voor zorgen dat het beheertype in omvang of kwaliteit wordt aangetast en de doelen niet meer haalbaar zijn. De aan de beheertypen gekoppelde natuurwaarden worden eveneens niet aangetast."

Het volledige onderzoek is opgenomen in bijlage 1.

Gelet hierop kan redelijkerwijs gesteld worden dat de beoogde ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor de stikstofdepositie in relatie met het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied.

4.5 Milieuhinder

Door het aanbrengen van een zone tussen bedrijvigheid en gevoelige bestemmingen (zoals woningbouw) kan de overlast ten gevolge van bedrijfsactiviteiten zo laag mogelijk gehouden worden. Zonering is met name van toepassing bij nieuwbouw van woningen en andere gevoelige functies in de directe omgeving van een bedrijf en bij vestiging van een nieuw bedrijf in de directe omgeving van gevoelige bestemmingen.

Op basis van de VNG-brochure 'Bedrijven en Milieuzonering 2009' kent de bestaande brasserie een milieuhindercategorie 1. De richtafstand bedraagt 10 meter. Binnen deze afstand zijn geen gevoelige functies aanwezig.

Andersom is een horecabedrijf een gevoelige functie ten opzichte van het aspect geur. Op 1.000 meter afstand vanaf de projectlocatie is een uienconservenbedrijf gelegen. Een uienconserveringsbedrijf kent een milieuhindercategorie 4.2, c.q. een richtafstand van 300 op

basis van geur. Ook aan deze milieuhindercategorie wordt voldaan. Het aspect milieuhinder vormt derhalve geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.6 Geluidhinder

Wegverkeerlawaaai

Sinds 1 januari 2007 geldt de Wet geluidhinder (Wgh). Ingevolge artikel 74 Wgh zijn in principe alle wegen gezoneerd. Uitzondering op deze regel zijn wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt en woonerven. Voor gezoneerde wegen geldt een grenswaarde van 48 dB. Deze waarde wordt berekend op basis van L_{den} . Als een geluidzone geheel of gedeeltelijk binnen het plangebied valt, moet bij de voorbereiding van een bestemmingsplan akoestisch onderzoek worden verricht naar de geluidsbelasting op nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen die geluidzone (artikel 77 Wgh). Dit heeft echter slechts betrekking op nieuwe ontwikkelingen die binnen 10 jaar worden voorzien.

De brasserie betreft geen geluidsgevoelig object. Het aspect geluidhinder vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.7 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. Eén van de elementen daarvan is dat projecten die 'niet in betekenende mate bijdragen' (NIBM) aan de concentraties, niet meer afzonderlijk getoetst hoeven te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. De beoogde ontwikkeling betreft het omzetten van de tijdelijke vergunning van brasserie 'De Landing' naar een permanente standplaats. Hiervoor kan de 'regeling niet in betekenende mate bijdragen' naar analogie worden toegepast. De Ministeriële Regeling, verder aan te duiden als de Regeling NIBM, geeft voor een aantal categorieën van projecten een (getalsmatige) invulling aan de NIBM-grens. Het gaat onder meer om woningbouw- en kantoorprojecten en enkele soorten van inrichtingen (bijv. emplacementen, kassen en andere landbouwinrichtingen).

Bijlagen 3A en 3B van de Regeling NIBM geven aan, in welke gevallen een nieuwe woningbouwlocatie in ieder geval NIBM is:

3% criterium (vanaf inwerkingtreding Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit):

- 1500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg;
- 3000 woningen bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling (voorschrift 3A.2).

Gesteld kan worden dat de beoogde ontwikkeling (het omzetten van de tijdelijke vergunning van brasserie 'De Landing' naar een permanente standplaats) naar verhouding kleiner is dan de realisatie van 1500 woningen bij minimaal 1 ontsluitingsweg. De beoogde ontwikkeling valt derhalve, naar analogie, onder het 3% criterium waardoor het aangemerkt kan worden als zijnde NIBM. Dit betekent dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

4.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op de veiligheid van degenen die niet bij de risicovolle activiteit zelf zijn betrokken, maar als gevolg van die activiteit wel risico's kunnen lopen, zoals omwonenden. Bij ruimtelijke plannen dient aandacht te worden besteed aan de vraag of er risicovolle activiteiten in en/of nabij het plangebied aanwezig zijn dan wel komen en zo ja, of er sprake is van een toelaatbaar risico. Risicovolle activiteiten zijn:

- het opslaan, gebruiken en/of produceren van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het vervoer van gevaarlijke stoffen over auto-, spoor- en waterwegen of door buisleidingen (transportroutes).

Figuur 6: uitsnede kaart Risico Portaal Zeeland

Inrichtingen

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Dit besluit moet individuele en groepen burgers een basisbeschermingsniveau garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen bij een inrichting. Op basis van het Bevi geldt voor het PR rondom een risicovolle inrichting een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten¹. Beide liggen op een niveau van 10^{-6} per jaar. Dat wil zeggen een kans van één op de miljoen per jaar dat een persoon die permanent en onbeschermd op een plaats aanwezig is, als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen overlijdt. Het Bevi legt daarnaast een verantwoordingsplicht voor een gemeente of provincie op voor het groepsrisico (indien dit risico verandert). Het groepsrisico moet verantwoord worden voor het

¹ Grenswaarden moeten in acht worden genomen, van richtwaarden kan enkel om zwaarwegende redenen worden afgeweken.

Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn woningen (enkele uitzonderingen daargelaten), gebouwen bestemd voor het verblijf van kwetsbare groepen en gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn.

Voorbeelden van beperkt kwetsbare objecten zijn sport- en kampeerterreinen, sporthallen, zwembaden en speeltuinen, kantoorgebouwen en hotels met een brutovloeroppervlak van minder dan 1.500 m².

gebied waarbinnen zich de gevolgen van een incident met gevaarlijke stoffen voordoen. Dit is de zogenaamde 1%-letaliteitsgrens; de afstand vanaf de inrichting waarop nog slechts 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving overlijdt bij een ongeval bij een inrichting. Bij de verantwoording moet de gemeente of provincie onder andere de zelfredzaamheid van de bevolking en de mogelijkheden voor hulpverlening meewegen. Zij moet hierover advies vragen bij de regionale brandweer. In Zeeland wordt aan deze adviestaak invulling gegeven door de Veiligheidsregio Zeeland.

Op basis van de risicokaart van de provincie Zeeland zijn in casu de volgende risicovolle inrichtingen van belang:

Buiten het plangebied maar op het overige terrein van Scheldeoord staat een propaantank van 5000 liter. De tank is op circa 550 meter van het plangebied gelegen. De effectafstand 'dodelijk' bedraagt 235 m en de effectafstand 'gewond' bedraagt 390 meter. In beide gevallen wordt aan de afstand voldaan.

Transportroutes

Buisleidingen

Op basis van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) zijn gemeenten verplicht de leidingen die niet in stroken liggen, reeds bestaand of nieuw op te nemen in het bestemmingsplan met een belemmeringstrook van 5 meter ter weerszijden van de leiding. Verder dient op grond van het Bevb voor alle leidingen rekening te worden gehouden met de risiconormering die voor buisleidingen voor gevaarlijke stoffen geldt. Volgens de risicokaart ligt er in of nabij het plangebied geen leidingstrook.

Verkeersroutes gevaarlijke stoffen

Voor transport van gevaarlijke stoffen is met name de Wet vervoer gevaarlijke stoffen relevant. Op 1 april 2015 is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking getreden waarmee het verplicht wordt transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd vast te leggen in het bestemmingsplan.

Op 1 april 2015 is de Regeling basisnet in werking getreden. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten).

Het plangebied is niet nabij een hoofdweg of hoofdspoorweg gelegen. Wel grenst het plangebied aan de Westerschelde. De Westerschelde is in het Basisnet Water aangeduid als een 'rode vaarweg'. Voor de maatgevende contour van het plaatsgebonden risico (10⁻⁶) bij rode routes geldt dat deze op de waterlijn ligt. Daarnaast geldt ook een toetsingsafstand voor het plasbrandaandachtsgebied (PAG), te weten een afstand van 40 meter vanaf de oeverlijn.

Vanwege de status van de Westerschelde als internationale vaarroute, geldt dat de verantwoordelijkheid voor het monitoren en borgen van de veiligheidssituatie rondom de vaarroute over de Westerschelde bij de internationale Scheldecommissie ligt. Het monitoren hiervan gebeurt buitenom het Basisnet Water.

In opdracht van de internationale scheldecommissie is het rapport (QRA WESTERSCHELDE DET NORSKE VERITAS) <http://www.vnsc.eu/uploads/2012/03/finaal-rapport-actualisatiestudie-gra-westerschelde.pdf> opgesteld. Uit dit rapport blijkt dat de PR 10-6 risicocontour in alle gevallen tot maximaal op de vaarweg gelegen is. Derhalve vormt dit geen belemmering voor dit bestemmingsplan. Het groepsrisico ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Westerschelde overschrijdt de oriëntatiewaarde niet. Het groepsrisico nabij Vlissingen (als gevolg van mogelijke ongevallen op de Westerschelde waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken) blijkt voor alle doorgerekende scenario's het hoogst over de hele Westerschelde. Voor geen enkele locatie wordt de normlijn overschreden en dit zowel voor referentieperiode 2004-2008 als voor de peiljaren 2015 en 2030.

De beoogde ontwikkeling ziet op het permanent vestigen van een functie die reeds 5 jaar plaatsvindt. Het aantal mensen in het plangebied neemt daarom niet toe. Er is dan ook geen sprake van een toename van het groepsrisico. De vaarroute over de Westerschelde vormt derhalve geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de beoogde ontwikkeling.

4.9 Overige belemmeringen

In paragraaf 4.8 is ingegaan op (grote) planologische relevante buisleidingen. Bij de (bouw)werkzaamheden zal rekening moeten worden gehouden met eventueel overige aanwezige kabels en leidingen.

5 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Kostenverhaal

In de Wro is in afdeling 6.4 de regelgeving rondom grondexploitatie opgenomen. Centrale doelstelling van deze afdeling is om in de situatie van particuliere grondexploitatie te komen tot een verbetering van het gemeentelijk kostenverhaal en de versterking van de gemeentelijke regie bij locatieontwikkeling. In artikel 6.12 van de Wro is bepaald dat de gemeenteraad een exploitatieplan vaststelt voor gronden waarop een bouwplan is voorgenomen. In artikel 6.2.1 Bro is vastgelegd wat onder een bouwplan wordt verstaan. Het voorliggende plan voorziet niet in de bouw van een pand. De brasserie is immers reeds op de onderhavige locatie aanwezig.

Economische uitvoerbaarheid

De beoogde ontwikkeling is een particulier initiatief. De gronden ter plaatse worden door de initiatiefnemer van het waterschap Scheldestromen gehuurd. Overeenkomstig artikel 3.1.6, lid 1, sub f van het Besluit ruimtelijke ordening is het plan economisch uitvoerbaar gebleken.

6 PROCEDURELE ASPECTEN

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt samen met het ontwerp Omgevingsplan Buitengebied Borsele 2018 ter visie gelegd.

7 MOTIVERING

7.1 Afweging

Het vigerende bestemmingsplan 'Borsels Buiten' voorziet niet in de realisatie van de permanente vestiging van Strandbrasserie 'De Landing'. Om de beoogde ontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te laten zijn, is derhalve een buitenplanse procedure noodzakelijk.

De beoogde ontwikkeling is acceptabel. Zo:

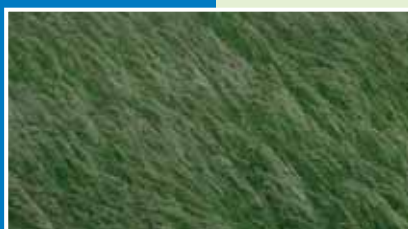
- past de ontwikkeling binnen het vigerende beleid van Rijk, provincie en gemeente. Zie hoofdstuk 3;
- is de ontwikkeling ruimtelijk en functioneel goed inpasbaar in de omgeving. Zie hoofdstuk 2;
- brengt de ontwikkeling geen (onaanvaardbaar) nadelige milieuhygiënische of duurzaamheidseffecten met zich mee. Zie hoofdstuk 4;
- is de economische uitvoerbaarheid gewaarborgd. Zie hoofdstuk 5.

7.2 Conclusie

Alle belangen integraal afwegend komt de gemeente tot de conclusie dat er geen sprake is van belemmeringen die de permanente vestiging van Strandbrasserie 'De Landing' in de weg staan. Het permanente gebruik volgens het voorliggende bouw- en inrichtingsplan is in overeenstemming met een 'goede ruimtelijke ordening'.

Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele

Toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming

B. van den Boogaard
T.J. Boudewijn

Bureau Waardenburg
Ecologie & Landschap

Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

Ing. B. van den Boogaard & drs. T.J. Boudewijn

Status uitgave: eindrapport

Rapportnummer: 17-091
Projectnummer: 17-0314
Datum uitgave: 6 juni 2017
Foto's omslag: B. van den Boogaard / Bureau Waardenburg bv
Projectleider: drs. T.J. Boudewijn
Naam en adres opdrachtgever: Camping Scheldeoord
Landingsweg 1, 4435 NR Baarland
Referentie opdrachtgever: Email 22 april 2017
Akkoord voor uitgave:
drs. C. Heunks

Paraaf:

Graag citeren als: Van den Boogaard, B. & T.J. Boudewijn. 2017. Natuurtoets vervanging strandpaviljoen De Landing, gemeente Borsele. Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapportnr. 17-091. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Trefwoorden: natuurtoets, Wet natuurbescherming, Baarland

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Camping Scheldeoord

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl

Voorwoord

Camping Scheldeoord is voornemens om het bestaande strandpaviljoen De Landing te vernieuwen. Camping Scheldeoord wil weten of deze ingreep effecten kan hebben op beschermde soorten en Natura 2000-gebieden en of significante effecten op deze gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten. Het plangebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

Camping Scheldeoord heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om de voorgenomen ingreep te toetsen aan de Wet natuurbescherming. In voorliggend rapport zijn de effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en Natura 2000-gebieden beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming. Voor zover negatieve effecten aan de orde zijn, zijn maatregelen aangegeven om negatieve effecten op beschermde soorten en Natura 2000-gebieden te voorkomen of te verzachten

Dit rapport is te beschouwen als de oriëntatiefase van de Passende beoordeling, zoals omschreven in de Wet natuurbescherming.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

Theo Boudewijn	projectleiding, rapportage
Bas van den Boogaard	veldwerk, rapportage, fotografie.

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg is ISO gecertificeerd.

Vanuit Camping Scheldeoord werd de opdracht begeleid door de heer Northolt. Wij danken hem voor de prettige samenwerking.

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Toetsing Wet natuurbescherming	8
2 Plangebied en project.....	11
2.1 Het project vervanging strandpaviljoen.....	11
3 Natura 2000-gebieden.....	13
3.1 Algemene beschrijving Westerschelde & Saeftinghe	13
3.2 Instandhoudingsdoelen en kernopgaven	13
3.3 Voorkomen beschermde natuurwaarden	16
3.3.1 Habitattypen in de Westerschelde.....	17
3.3.2 Soorten van Bijlage 2 Habitatrichtlijn	18
3.3.3 Broedvogels	19
3.3.4 Niet-broedvogels.....	22
4 Effecten op Natura 2000	27
4.1 Effecten op habitattypen	27
4.2 Effecten op soorten Bijlage 2 Habitatrichtlijn	27
4.3 Effecten op broedvogels	27
4.4 Effecten op niet-broedvogels.....	28
4.5 Bepaling van effecten van stikstofdepositie.....	31
5 Betekenis van De Landing voor beschermde soorten planten en dieren	33
5.1 Relevante soorten	33
5.2 Betekenis van het plangebied	34
5.2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	34
5.2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	34
5.2.3 Beschermingsregime andere soorten	34
6 Effecten op beschermde soorten.....	37
6.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	37
6.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	38
6.3 Beschermingsregime andere soorten.....	38
7 Conclusies.....	39
7.1 Effecten beschermde gebieden	39
7.2 Effecten beschermde soorten	39

7.3	Aanbevelingen	40
8	Nee, tenzij-toets NNN	41
8.1	Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN	41
8.2	Effecten op het NNN.....	41
9	Literatuur	45
	Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming	47

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het buitendijks gelegen strandpaviljoen De Landing is al ruim 5 jaar in gebruik als horecagelegenheid. Camping Scheldeoord is voornemens om het strandpaviljoen te moderniseren. Camping Scheldeoord wil weten of, en zo ja hoe, met deze ingreep rekening moet worden gehouden met de Wet natuurbescherming.

Concreet wil Camping Scheldeoord weten of als gevolg van dit project significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand kunnen worden uitgesloten en of het project effecten kan hebben op beschermde soorten.

Het plangebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland.

De Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming heeft als doel het behoud van de biodiversiteit en duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan. Sommige handelingen en ontwikkelingen kunnen de natuur, en daarmee de biodiversiteit, schaden en zijn daarom krachtens de wet verboden. Is dat het geval dan is er in geval van beschermde gebieden een vergunning nodig of in geval van beschermde soorten ontheffing nodig voor het overtreden van een verbodsbepaling. In specifieke gevallen geldt een vrijstellingsregeling. ¹

In dit rapport wordt verslag gedaan van bronnenonderzoek, en de bepaling van de effecten op Natura 2000-gebieden. De extra depositie als gevolg van het project is zodanig beperkt dat effecten op instandhoudingsdoelen op voorhand zijn uit te sluiten.

Het doel van het onderzoek is te bepalen of de ingreep kan leiden tot overtredingen van de regels uit de Wet natuurbescherming. Als dat voor beschermde gebieden het geval is, wordt bepaald onder welke voorwaarden redelijkerwijs een vergunning kan worden verkregen of dat een Passende Beoordeling nodig is om hier antwoord op te kunnen geven. Als overtreding ten aanzien van beschermde soorten aan de orde is, wordt bepaald onder welke voorwaarden redelijkerwijs ontheffing kan worden verkregen.

¹ Zie voor de doelstelling en regels van de Wet natuurbescherming het wettelijk kader in de bijlage.

1.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming (Wnb)

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet (Ffwet), de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) en de Boswet. De regels die toezien op bescherming van Natura 2000-gebieden (voorheen Nbwet) zijn opgenomen in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' van de Wet natuurbescherming. De verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten (voorheen Ffwet) zijn in de Wet natuurbescherming opgenomen in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en beschreven per beschermingsregime (zie onder). De regels voor houtopstanden (voorheen Boswet) zijn beschreven in Hoofdstuk 4 van de wet (zie ook Bijlage 1).

Natura 2000-gebieden

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een verkennend onderzoek naar de effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De centrale vraag van deze toetsing is: bestaat er een reële kans op significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden of kan het optreden van significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden met zekerheid worden uitgesloten?

Meer in detail geeft deze rapportage antwoord op de volgende vragen:

- Welke Natura 2000-gebieden liggen binnen de invloedssfeer van het plan/project?
- Wat zijn de instandhoudingsdoelen voor deze natuurgebieden?
- Welke effecten op Natura 2000-gebieden heeft het project?
- Zijn er in samenhang met andere activiteiten en plannen effecten op Natura 2000-gebieden, met andere woorden zijn er cumulatieve effecten?
- Kunnen significante effecten (inclusief cumulatieve effecten) worden uitgesloten?

De uitkomsten van het onderzoek kunnen als volgt zijn:

- Er treden met zekerheid *geen effecten* op; er zijn geen aanvullende maatregelen nodig om effecten te beperken. Wel wordt aanbevolen de conclusies van dit onderzoek aan het bevoegd gezag voor te leggen.
- *Significant negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten.* Voor activiteiten die (mogelijk) een significant effect hebben is een vergunning nodig, die kan worden aangevraagd op basis van een "passende beoordeling" en na het doorlopen van de ADC-toets (zie Bijlage 1). Vooroverleg met het bevoegd gezag is noodzakelijk.
- *Er zijn (mogelijk) wel effecten, maar die zijn beperkt en zeker niet significant.* In dit geval bepaalt het bevoegd gezag of er vergunning nodig is. In de vergunningsvoorschriften kunnen maatregelen worden opgelegd om negatieve effecten te verminderen of te voorkomen. Deze maatregelen zijn niet nodig om significante effecten te voorkomen.

Het project ligt binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. De effecten van het project zijn getoetst aan de instandhoudingsdoelen die voor Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe gelden.

Beschermingsregimes soorten

Bij het vervangen van het strandpaviljoen moet rekening worden gehouden met het huidige voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat een ontheffing moet worden verkregen.

De Wet natuurbescherming onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

- *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn* (Wnb § 3.1),
- *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn* (Wnb § 3.2)² en
- *Beschermingsregime andere soorten* (Wnb § 3.3).

Met het in werking treden van de Wet natuurbescherming is het beschermingsregime voor een aantal soorten veranderd dan wel vervallen. Ook zijn een aantal soorten beschermd die dat voorheen niet waren. Voor soorten vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (Wnb Art 3.10 lid 2a).

In dit rapport wordt onderscheid gemaakt in 'vogels', strikt beschermde soorten (Wnb § 3.2) en 'andere soorten' (Wnb § 3.3).

Houtopstanden

Met de ingreep worden geen houtopstanden gekapt. De regels ten aanzien van houtopstanden zijn dus niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt binnen het Natuurnetwerk Nederland. Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het 'nee, tenzij'-regime. Als een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-toets met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden. Eventuele nadelige effecten moeten worden gemitigeerd en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Als een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden (zie 'Spelregels EHS', ministerie van LNV, 2007).

Een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN is niet toegestaan. Tenzij:

- Er sprake is van redenen van groot openbaar belang.
- Er geen alternatieven zijn.
- De resterende schade (na mitigatie) wordt gecompenseerd.

De nee, tenzij-toets in de voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende

² Dit betreft soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn met uitzondering van vogels. Vogels vallen onder Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van EZ, versie 1.3 december 2016.

vragen:

- Wat zijn de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN ter plaatse van de ingreep? Hieronder vallen ook de beheertypen (natuurdoeltypen).
- Welke effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN heeft de ingreep?
- Zijn deze effecten als significant te kwalificeren?
- Hoe kunnen de effecten worden gemitigeerd of gecompenseerd?

De wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de provincie Zeeland zijn vastgelegd in het 'Natuurbeheerplan Zeeland' (Provincie Zeeland 2016). De wezenlijke kenmerken en waarden zijn de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om: de bij het gebied behorende natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde. De natuurdoelen worden (vaak per perceel) gespecificeerd als natuurdoeltype of beheertype.

2 Plangebied en project

2.1 Het project vervanging strandpaviljoen

Plangebied en omgeving

Ten zuiden van het recreatieterrein Scheldeoord, gelegen ten zuiden van Baarland in de gemeente Borsele, bevindt zich aan de buitenzijde van de dijk het strandpaviljoen De Landing. Het strandpaviljoen staat op de nol (figuur 2.1 en 2.2). Het grenst aan het Strand van Baarland, en is te beschouwen als één geïntegreerde recreatiezone. Het huidige strandpaviljoen is hoofdzakelijk gemaakt van hout (figuur 2.2).

Figuur 2.1 Plangebied strandpaviljoen De Landing (nr 2), met daarbij ook de locatie van de andere twee initiatieven (Strand van Baarland nr 1 en De Nol nr 3). De zwarte lijn vormt de begrenzing van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe.

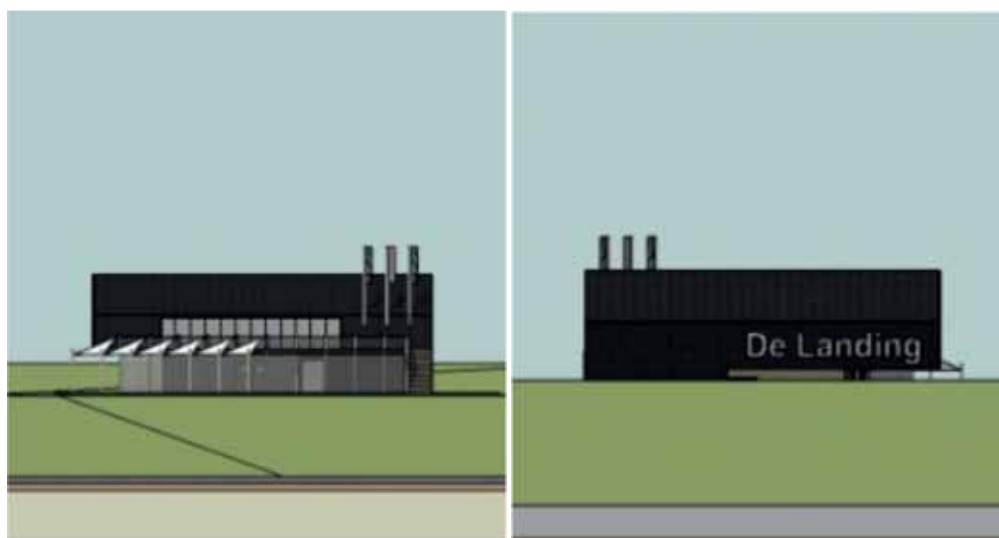
Strandpaviljoen De Landing ligt volledig binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. De begrenzing van het Natura 2000-gebied is met een zwarte lijn aangeduid in figuur 2.1.

Project

Camping Scheldeoord wil het bestaande strandpaviljoen moderniseren (figuur 2.2). Daarbij wordt gebouwd op de bestaande fundering. Het totale oppervlak van het strandpaviljoen is 500 m². De huidige goothoogte van het dak is 2,5 m en de nok van het dak 4 m. Het nieuwe strandpaviljoen krijgt een extra verdieping, waardoor nokhoogte op ongeveer 10 m komt. Figuur 2.3 geeft het zicht op de nieuwe De Landing van zowel de zeezijde als van de landkant. De vervanging van het strandpaviljoen is voorzien in voorjaar 2018.

Figuur 2.2 Het huidige strandpaviljoen De Landing, met op de voorgrond een deel van de nol.

Figuur 2.3 Het toekomstige strandpaviljoen De Landing. Links vanaf het water gezien en rechts vanaf het land.

3 Natura 2000-gebieden

3.1 Algemene beschrijving Westerschelde & Saeftinghe

De Westerschelde is de zuidelijke tak in het oorspronkelijke mondingsgebied van de rivier de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium met open verbinding naar zee. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtervorm ervan, waarin het getijverschil naar achteren erg groot wordt. Noordzeewater dringt met krachtige getijdenstromen binnen, maar door de aanvoer van rivierwater is het zoutgehalte relatief laag.

Het estuarium is zeer uitgestrekt. De rivier bestaat uit een hoofdgeul met meerdere, zich verplaatsende nevengeulen waartussen bij eb droogvallende zand- en slikplaten en ondiep water liggen. Langs de randen liggen schorren, waarin kreken grillige patronen vormen. Onder invloed van eb en vloed verandert de aanblik van het gebied voortdurend.

Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorrengebied van ons land: het Verdrongen Land van Saeftinghe. Binnendijs liggen gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur: Rammekenshoek, Inlaag 1887, Bathse Kreek, Inlaag Hoofdplaat en Herdijkte Zwarte Polder (LNV 2009). Ook het binnendijs gelegen gebiedje direct ten westen van Camping Scheldeoord valt daaronder: hier is in het kader van het Natuurcompensatieprogramma Verdieping Westerschelde 9 ha natuur ontwikkeld (Zilte pionierbegroeiingen; H1310).

Het Natura 2000-gebied is gelegen in de provincie Zeeland en behoort tot de gemeenten Borsele, Hontenisse, Kapelle, Sluis, Reimerswaal, Terneuzen en Vlissingen. De Westerschelde is een belangrijk gebied voor broedvogels, trekvogels en overwinterende (water)vogels. Uniek in de Delta zijn de nog intacte natuurlijke dynamiek van eb en vloed en de aanwezigheid van een 3.500 hectare groot brakwaterschor, het Verdrongen Land van Saeftinghe. De Hooge Platen zijn als broedgebied voor de dwergstern en grote stern van groot belang. De totale oppervlak van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe bedraagt volgens opgaaf ruim 42.500 ha (www.synbiosys.alterra.nl).

3.2 Instandhoudingsdoelen en kernopgaven

In het aanwijsbesluit worden de in tabel 3.1 tot en met 3.4 beschreven instandhoudingsdoelstellingen (ISHD's) genoemd.

Tabel 3.1 *Habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in het definitieve aanwijbsbesluit van het Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' (LNV 2009).*

Naam	doel omvang	doel kwaliteit
H1110 Permanent overstroomde zandbanken, Noordzeekustzone (subtype B)	behoud	behoud
H1130 Estuaria	uitbreiding	verbetering
H1310 Zilte pionierbegroeiingen, zeekraal (subtype A)	uitbreiding	behoud
H1310 Zilte pionierbegroeiingen, zeevetmuur (subtype B)	behoud	behoud
H1320 Slijkgrasvelden	behoud	behoud
H1330 Schorren en zilte graslanden, buitendijks (subtype A)	uitbreiding	verbetering
H1330 Schorren en zilte graslanden, binnendijks (subtype B)	behoud	behoud
H2110 Embryonale wandelende duinen	behoud	behoud
H2120 Witte duinen	behoud	behoud
H2160 Duindoornstruwelen	behoud	behoud
H2190 Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B)	behoud	behoud

Tabel 3.2 *Habitatrichtlijnsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in het definitieve aanwijbsbesluit van het Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' (LNV 2009).*

Naam	doel omvang leefgebied	doel kwaliteit leefgebied	doel populatie	overig
Nauwe korfslak	behoud	behoud	behoud	
Zeeprik	behoud	behoud	uitbreiding	
Rivierprik	behoud	behoud	uitbreiding	
Fint	behoud	behoud	uitbreiding	
Gewone zeehond	behoud	verbetering	uitbreiding	regionale populatie min. 200 ex.
Groenknolorchis	behoud	behoud	behoud	

Tabel 3.3 *Broedvogelsoorten en aantallen (broedparen) waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in het definitieve aanwijbsbesluit van het Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' (LNV 2009). Tevens is het doel voor de Westerschelde aangegeven (RWS & Ministerie I&M 2016).*

Naam	doel omvang leefgebied	doel kwaliteit leefgebied	regidoel paren (draagkracht voor ten minste)	Doel Westerschelde In paren
Bruine kiekendief	behoud	behoud	-	20
Kluut	behoud	behoud	2.000	203
Bontbekplevier	behoud	behoud	100	28
Strandplevier	behoud	behoud	220	23
Zwartkopmeeuw	behoud	behoud	400	419
Grote stern	behoud	behoud	6.200	3.836
Visdief	behoud	behoud	6.500	1.410
Dwergstern	behoud	behoud	300	226
Blauwborst	behoud	behoud	-	450

* betreft regidoel voor het Deltagebied

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelen (seizoensgemiddelden) van niet-broedvogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied 'Westerschelde en Saeftinghe' is aangewezen (LNV 2009).

Naam	doel omvang leefgebied	doel kwaliteit leefgebied	doel populatie (draagkracht voor; seizoensgemiddelde, tenzij anders vermeld)
Fuut	behoud	behoud	100 ex.
Kleine zilverreiger	behoud	behoud	40 ex.
Lepelaar	behoud	behoud	30 ex.
Kolgans	behoud	behoud	380 ex.
Grauwe gans	behoud	behoud	16.600 ex.
Bergeend	behoud	behoud	4.500 ex.
Smient	behoud	behoud	16.600 ex.
Krakeend	behoud	behoud	40 ex.
Wintertaling	behoud	behoud	1.100 ex.
Wilde eend	behoud	behoud	11.700 ex.
Pijlstaart	behoud	behoud	1.400 ex.
Slobeend	behoud	behoud	70 ex.
Middelste zaagbek	behoud	behoud	30 ex.
Zeearend	behoud	behoud	2 ex. (seizoensmax)
Slechtvalk	behoud	behoud	8 ex. (seizoensmax)
Scholekster	behoud	behoud	7.500 ex.
Kluut	behoud	behoud	540 ex.
Bontbekplevier	behoud	behoud	430 ex.
Strandplevier	behoud	behoud	80 ex.
Goudplevier	behoud	behoud	1.600 ex.
Zilverplevier	behoud	behoud	1.500 ex.
Kievit	behoud	behoud	4.100 ex.
Kanoet	behoud	behoud	600 ex.
Drieteenstrandloper	behoud	behoud	1.000 ex.
Bonte strandloper	behoud	behoud	15.100 ex.
Rosse grutto	behoud	behoud	1.200 ex.
Wulp	behoud	behoud	2.500 ex.
Zwarte ruiter	behoud	behoud	270 ex.
Tureluur	behoud	behoud	1.100 ex.
Groenpootruiter	behoud	behoud	90 ex.
Steenloper	behoud	behoud	230 ex.

Algemene instandhoudingsdoelen

Daarnaast gelden voor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe de volgende algemene instandhoudingsdoelen.

1. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
2. De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.
3. De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

4. De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Kernopgaven

Voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen zijn in het Doelendocument (Min. van LNV 2006) de volgende kernopgaven geformuleerd.

- 1.05 Kwaliteit estuaria. Verbetering kwaliteit estuaria H1130 Westerschelde (ruimte, verhouding tussen deelsystemen/laag productieve en hoog productieve onderdelen) en behoud kwaliteit Eems-Dollard.
- 1.09 Achterland fint. Behoud van verbinding met Schelde en Eems ten behoeve van paaifunctie voor fint in België en Duitsland.
- 1.13 Voortplantingshabitat. Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier, strandplevier, kluut, grote stern en dwergstern, visdief en grijze zeehond.
- 1.16 Diversiteit schorren en kwelders. Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- 1.19 Binnendijkse brakke gebieden. Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijks brakke gebieden voor noordse woelmuis, broedvogels (kluut, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

De kernopgaven zijn richtinggevend geweest bij het opstellen van de instandhoudingsdoelen, maar vormen zelf geen doel.

Sense of Urgency

Het instandhoudingsdoel voor Estuaria (H1130) maakt onderdeel uit van kernopgave 1.05. Hiervoor geldt een Sense of Urgency ten aanzien van watercondities. Bovendien geldt er een opgave voor habitattype H1130A dat onderdeel uitmaakt van kernopgave 1.05 en voor het habitattype Schorren en zilte graslanden (H1330A) en habitatrichtlijnsoort fint die onderdeel uitmaken van respectievelijk kernopgaven 1.16 en 1.09. Tenslotte geldt er een wateropgave voor de niet-broedvogels kluut, grote stern, visdief en dwergstern die onderdeel uitmaken van kernopgave 1.13.

3.3 Voorkomen beschermde natuurwaarden

In deze paragraaf wordt het voorkomen besproken van de habitattypen, soorten van bijlage 2, broedvogels en niet-broedvogels waarvoor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen. Bij de bespreking van de verschillende onderdelen wordt eerst kort de Westerschelde in zijn totaliteit beschouwd. Vervolgens wordt het voorkomen van beschermde natuurwaarden in en rondom het plangebied beschreven. De volgende teksten zijn deels gebaseerd op het rapport

Doelendocument Natura 2000 Deltagebied (Troost 2009) en aangeleverde vogelgegevens van Rijkswaterstaat.

3.3.1 Habitattypen in de Westerschelde

Het voorkomen van habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen staat weergegeven in het Beheerplan Westerschelde (RWS & Ministerie I&M 2016). De oppervlakte van de verschillende habitattypen staat in tabel 3.5.

Tabel 3.5 Voorkomen habitattypen in de Westerschelde.

Naam habitatype	oppervlakte in ha
H1110 Permanent overstroomde zandbanken, Noordzeekustzone (subtype B, incl H1140)	11.976,8
H1130 Estuaria (incl H1140)	28.899,1
H1310 Zilte pionierbegroeiingen, zeekraal (subtype A)	104,9
H1310 Zilte pionierbegroeiingen, zeevetmuur (subtype B)	0,1
H1320 Slijkgrasvelden	176,5
H1330 Schorren en zilte graslanden, buitendijks (subtype A)	2303
H1330 Schorren en zilte graslanden, binnendijks (subtype B)	4
H2110 Embryonale wandelende duinen	1,8
H2120 Witte duinen	2,3
H2160 Duindoornstruwelen	13,5
H2190 Vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B)	0,8
Totaal	43.482,8

Het overgrote deel van de Westerschelde bestaat uit habitatype H1110 (permanent overstroomde zandbanken) en H1130 (estuaria). Binnen het totale Westerschelde systeem gaat het om meer dan 40.000 ha (tabel 3.5). In de omgeving van strandpaviljoen De Landing is overwegend het habitatype H1130 (estuaria) aanwezig, het gaat hierbij om tientallen hectaren. Binnen dit habitatype vallen hooggelegen, laagdynamische delen en de diepe hoogdynamische geulen. Ook de slikken en platen vallen hieronder. Het binnendijks gelegen natuurgebied, direct ten westen van Camping Scheldeoord, behoort ook tot H1130, en beslaat 5,7 ha. Direct ten westen van strandpaviljoen De Landing ligt de Plaat van Baarland en liggen er schorren tegen de dijk (zie figuur 2.3). De Plaat van Baarland en de schorren bestaan uit verschillende habitattypen: H1140 (slik- en zandplaten; 0,3 ha), H1330 (schorren en zilte graslanden; 5,9 ha), H1320 (slijkgrasvelden; 4,6 ha) en H1310 (zilte pionierbegroeiingen; 0,3 ha). Deze habitats liggen op 400 – 1.500 m van het strandpaviljoen De Landing.

3.3.2 Soorten van Bijlage 2 Habitatrichtlijn

Nauwe korfslak

De nauwe korfslak komt in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe alleen voor langs de zuidoever van de Westerschelde ten westen van Breskens (RWS & Ministerie I&M 2016). De soort komt niet in het plangebied voor.

Zeeprik, rivierprik en fint

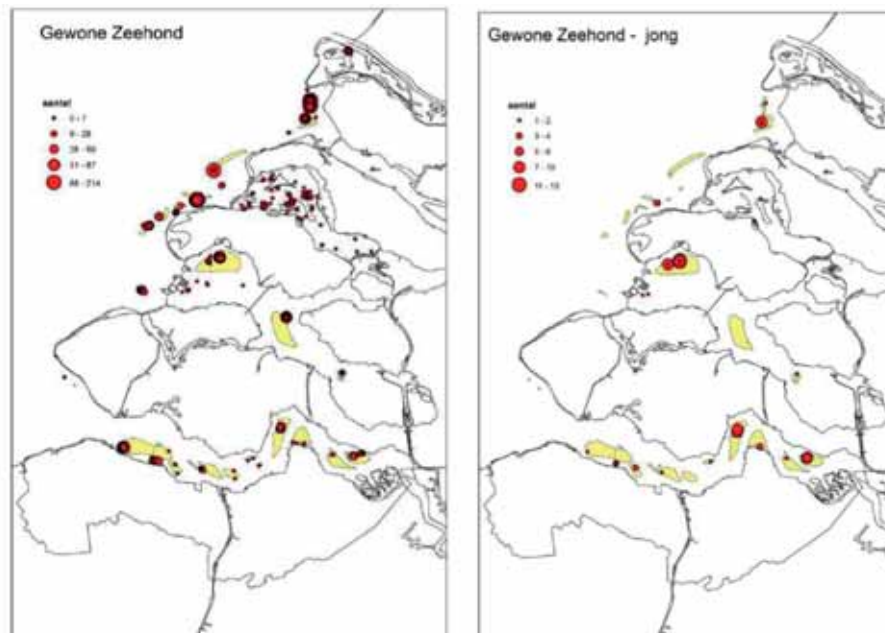
Voor fint, zeeprik en rivierprik zijn de Westerschelde en de deltawateren als geheel een belangrijk doortrekgebied om paai- en opgroeigebieden in en langs de Rijn, de Maas en de Schelde te bereiken. De Westerschelde is vooral van belang voor een gezonde populatie in de Belgische wateren en het Schelde estuarium als geheel.

Zeeprik, rivierprik en fint zijn anadrome soorten. Ze leven in brak tot zout water maar planten zich voort in zoet water. Goede kwaliteit zoet-zout overgangen en mogelijkheden voor vrije migratie zijn voor deze soorten belangrijk. Ze planten zich voort in rivieren (rivierprik en zeeprik) en het zoete gedeelte van estuaria (fint). De Westerschelde wordt vooral als doortrekgebied gebruikt. Ankerkuilbevissingen in 2008 (Goudswaard & de Boois, 2008) laten zien dat alle drie de soorten aanwezig zijn bij de Schaar van Valkenisse, en de rivierprik bovendien in alle bemonsteringen is aangetroffen. Met een functie als doortrekgebied zullen de soorten in lage dichtheden in de Westerschelde voorkomen.

Het plangebied ligt op de dijk en vormt dus geen leefgebied voor deze soorten.

Gewone zeehond

De Westerschelde vormt een belangrijk leefgebied voor de gewone zeehond. De Delta heeft vooral een functie als rustgebied en voortplantingsgebied. Vanaf seizoen 2008/2009 is een forse stijging van het aantal volwassen dieren in de Delta waargenomen (Arts *et al.* 2016). Deze trend geldt ook in de Westerschelde (2008/2009 maximaal 90 dieren, 2014/2015 maximaal 184 dieren). Ook is een forse stijging waargenomen van het aantal pups in de Westerschelde (Arts *et al.* 2016). In de omgeving van het plangebied zijn alleen rustplaatsen van de gewone zeehond aanwezig aan de zuidrand van de Plaat van Baarland (figuur 3.1; afbeelding links). Deze rustplaatsen liggen op ongeveer 2 km van het strandpaviljoen De Landing. Ook worden soms pups geboren op de Plaat van Baarland (figuur 3.1; afbeelding rechts). Pups worden geboren in de zomer (april- augustus).

Figuur 3.1 Ligplaatsen van de gewone zeehond in de Delta, seizoen 2014/2015. In de afbeelding links de rustplaatsen van volwassen exemplaren, in de afbeelding rechts de waarnemingen van jongen (pups). Overgenomen uit Arts et al. 2016.

Groenknolorchis

De groenknolorchis komt langs de Westerschelde alleen voor in de Inlaag Hoofdplaat (RWS & Ministerie I&M 2016). De soort komt niet in het plangebied voor.

3.3.3 Broedvogels

Het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe is aangewezen voor een negental soorten broedvogels (§ 3.2). De doelen zijn geformuleerd als behoud van een bepaald aantal broedparen. Het actuele populatieniveau kan afwijken van de doelstelling. Een vergelijking tussen de doelstelling en het actuele populatieniveau (gemiddelde 2011-2015) laat zien dat met uitzondering van de bruine kiekendief en zwartkopmeeuw de doelstellingen van de broedvogelsoorten van het Natura 2000-gebied Westerschelde niet behaald worden (tabel 3.8). Hierbij dient te worden opgemerkt dat van de blauwborst geen recente gegevens beschikbaar zijn.

Tabel 3.8 Aantallen broedvogels (in broedpaar) N2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe 2011-2015. '–' betekent geen data beschikbaar. Het gemiddelde is alleen berekend over de jaren waar data van beschikbaar is. In de voorlaatste kolom is het instandhoudingsdoel (IHD) opgenomen. Met een asterisk is aangegeven of het een zgn. regiodoel voor de hele Delta betreft. In de laatste kolom is het regiodoel uit het beheerplan weergegeven (RWS & Ministerie I&M). Bron: Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), gepubliceerd op www.sovon.nl.

Soort	2011	2012	2013	2014	2015	gemiddelde 2011-2015	IHD	regionale doel WS [#]
Blauwborst	-	-	-	-	-	-	450	450
Bontbekplevier	20	21	13	6	8	14	*100	28
Bruine kiekendief	33	38	37	15	-	32	20	20
Dwergstern	8	49	133	156	101	89	*300	226
Grote stern	705	2.350	2.277	2.500	2100	1.986	*6.200	3.866
Kluut	192	185	-	101	-	143	*2.000	203
Strandplevier	14	19	12	18	7	14	*220	23
Visdief	459	1.245	1.082	1.167	-	943	*6.500	1.410
Zwartkopmeeuw	372	974	1.144	1.207	110	761	*400	419

* betreft regiodoel voor het Deltagebied

[#] Bron: Ministerie van Infrastructuur en Milieu 2015

Broedvogels in het plangebied

De blauwborst komt vrijwel uitsluitend voor in moerasgebieden. Het zwaartepunt van de populatie bevindt zich in Saeftinghe. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de blauwborst.

De bontbekplevier komt verspreid langs de Westerschelde voor. De bontbekplevier broedt langs dijken en op (begroeide) zandplaten. In 2011 broedde 1 paar op het Schor van Baarland (tabel 3.9). Tussen 2011 en 2015 is de bontbekplevier niet meer als broedvogel vastgesteld in de omgeving van het strandpaviljoen De Landing.

De bruine kiekendief komt vrijwel uitsluitend voor in uitgestrekte moerassen en op schorren, zoals in Saeftinghe. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor de bruine kiekendief.

De dwergstern is een lokale broedvogel in de Westerschelde. De dwergstern broedt op onbegroeide zandplaten en in schaars begroeide natuurontwikkelingsgebieden. De belangrijkste kolonie bevindt zich op de Hooge Platen. In de omgeving van het strandpaviljoen De Landing is de dwergstern niet vastgesteld als broedvogel (tabel 3.9).

De grote stern is een lokale broedvogel in de Westerschelde. De grote stern broedt op onbegroeide zandplaten en in schaars begroeide natuurontwikkelingsgebieden. De enige kolonie bevindt zich op de Hooge Platen. In de omgeving van het strandpaviljoen De Landing is de grote stern niet vastgesteld als broedvogel (tabel 3.9).

Tabel 3.9 Overzicht van de aantallen (kwalificerende) kustbroedvogels in de omgeving van het plangebied. Er is gebruik gemaakt van data uit de telvakken WS330BAARL, WS340BAARKERK, ZB932BAARPLD en ZB932BAARPLDJACO. De gegevens van de verschillende telvakken zijn in de tabel samengevoegd. Gegevens Rijkswaterstaat 2015.

soort	2011	2012	2013	2014	2015
Bontbekplevier	1	0	0	0	0
Dwergstern	0	0	0	0	0
Grote stern	0	0	0	0	0
Kluut	82	19	11	6	31
Strandplevier	0	0	0	0	0
Visdief	1	1	0	0	0
Zwartkopmeeuw	0	4	2	0	4

De kluut komt verspreid langs de Westerschelde voor. De kluut broedt in binnendijkse inlagen en natuurontwikkelingsgebieden en op (begroeide) zandplaten. De belangrijkste broedplaatsen bevinden zich bij Coudorpe, op akkers, in natte natuurontwikkelingsgebieden en de Baarlandpolder. In het binnendijks gelegen natuurontwikkelingsgebied direct ten westen van Camping Scheldeoord broeden kluten in sterk wisselende aantallen (tabel 3.9). In het plangebied komt de soort niet voor.

De strandplevier komt verspreid langs de Westerschelde voor. De strandplevier broedt op zandplaten en in schaars begroeide natuurontwikkelingsgebieden en soms op verharde glooiingen. In de omgeving van het strandpaviljoen De Landing is de strandplevier niet vastgesteld als broedvogel (tabel 3.9).

De visdief is een vrij algemene broedvogel in de Westerschelde. De visdief broedt op zandplaten en in schaars begroeide natuurontwikkelingsgebieden. In het binnendijks gelegen natuurontwikkelingsgebied direct ten westen van Camping Scheldeoord is de visdief in 2011 en 2012 als broedvogel vastgesteld (1 broedpaar; tabel 3.9). In het plangebied komt de soort niet voor.

De zwartkopmeeuw is een lokale broedvogel in de Westerschelde. De zwartkopmeeuw broedt op (enigszins) begroeide zandplaten in schaars begroeide natuurontwikkelingsgebieden. Vaak broeden ze in kokmeeuw- of grote sternkolonies. In het binnendijks gelegen natuurontwikkelingsgebied direct ten westen van Camping Scheldeoord broedden de laatste jaren 2 – 4 broedparen (tabel 3.9). In het plangebied komt de soort niet voor.

3.3.4 Niet-broedvogels

Westerschelde

Het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen voor 31 soorten niet-broedvogels (§ 3.2). De doelen zijn geformuleerd als behoud van een bepaald aantal exemplaren. Het actuele populatieniveau kan afwijken van de doelstelling. Een vergelijking tussen de doelstelling en het actuele populatieniveau (gemiddelde 2010/2011 - 2014/2015) laat zien dat de doelstellingen voor 10 van de 31 niet-broedvogelsoorten van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe behaald worden (tabel 3.10).

*Tabel 3.10 Seizoengemiddelden niet-broedvogels Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe seizoenen 2010/2011 – 2014/2015 en gemiddelde over deze seizoenen. Het seizoen loopt van juli t/m juni. In de laatste kolom is het instandhoudingsdoel (IHD) opgenomen. Bron: Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS), gepubliceerd op www.sovon.nl. * = aantal betreft seizoensmaximum.*

Soort	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	gemiddelde 10/11-14/15	IHD
Bergeend	7.815	5.796	7.754	10.743	5.617	7.540	4.500
Bontbekplevier	363	503	288	416	199	354	430
Bonte strandloper	11.578	11.291	8.616	11.186	11.861	11.192	15.100
Drieteenstrandloper	1.256	1.353	812	564	381	873	1.000
Fuut	52	41	39	37	40	42	100
Goudplevier	638	374	318	285	76	338	1.600
Grauwe gans	12.750	7.612	7.601	6.260	4.644	7.778	16.600
Groenpootruiter	76	53	50	42	42	53	90
Kanoet	1.346	1.030	1.602	725	375	1.016	600
Kievit	3.306	2.437	2.307	3.481	1.702	2.646	4.100
Kleine zilverreiger	59	53	40	56	77	57	40
Kluut	616	386	382	385	416	437	540
Kolgans	1182	556	291	606	222	571	380
Krakeend	68	42	59	42	58	54	40
Lepelaar	120	100	142	157	151	134	30
Middelste zaagbek	9	10	12	8	10	10	30
Pijlstaart	821	812	894	1.524	848	979	1.400
Rosse grutto	925	923	822	624	443	747	1.200
Scholekster	6.678	6.250	6.743	7.424	6.731	6.758	7.500
Slechtvalk*	13	17	11	15	12	14	8
Slobeend	93	83	70	86	74	81	70
Smient	7.627	5.952	7.116	5.892	6.695	6.657	16.600
Steenloper	151	139	139	111	70	122	230
Strandplevier	12	10	11	10	1	9	80
Tureluur	866	624	553	622	672	667	1.100
Wilde eend	7.613	6.550	9.019	6.789	5.534	7.105	11.700
Wintertaling	811	715	1.181	876	1.159	948	1.100
Wulp	3.769	3.343	3.282	3.856	3.411	3.527	2.500
Zeearend*	1	0	1	0	2	1	2
Zilverplevier	1.731	1.675	1.217	1.438	1.456	1.504	1.500
Zwarte ruiter	90	96	64	79	69	79	270

Achtergrond data en werkwijze

Van het gebied direct onder aan de dijk van het strandpaviljoen De Landing zijn geen detailgegevens van overtuigende en foeragerende vogels beschikbaar. Daarom zijn de gegevens uit de maandelijkse tellingen van Rijkswaterstaat gebruikt, waarvan de projectlocatie (en de directe omgeving) deel uitmaakt (tabel 3.11 en 3.12). Het betreft de telgebieden WS330 en WS340 (figuur 3.2). De tellingen zijn uitgevoerd tijdens

[illegible]

Plaat van Baarland en de schorren van Baarland

23

Tabel 3.11 Maandgemiddelden van kwalificerende niet-broedvogels uit de periode 2010/2011–2014/2015 in telvak WS330: o.a. Plaat van Baarland en de schorren (gegevens Rijkswaterstaat (2015).

Soort	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Bergeend	61	87	218	159	446	984	1605	1873	687	197	26	31
Bontbekplevier	1	6	3	1	0	0	2	64	41	13	16	5
Bonte Strandloper	1412	905	169	8	31	0	0	5	44	3556	1669	1938
Drieteenstrandloper	30	44	2	14	0	0	0	0	0	146	38	3
Fuut	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goudplevier	4	3	0	0	0	0	0	0	90	140	2	112
Grauwe Gans	31	42	19	13	13	17	2	2	0	93	70	10
Groenpootruiter	0	0	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0
Kanoetstrandloper	10	4	0	0	11	0	0	16	36	12	6	16
Kievit	3	9	8	1	2	2	14	0	49	186	232	212
Kleine Zilverreiger	0	0	0	0	0	0	0	2	3	1	1	0
Kluut	20	14	51	20	5	53	335	437	313	190	143	52
Kolgans	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	4
Krakeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lepelaar	0	0	7	18	35	49	67	57	20	4	2	1
Middelste Zaagbek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pijlstaart	68	43	18	1	0	0	0	0	38	104	40	88
Rosse Grutto	25	1	0	3	1	0	0	38	8	1	3	20
Scholekster	184	279	194	202	106	78	393	888	705	401	313	264
Slechtvalk	1	2	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1
Slobeend	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1
Smient	1096	911	62	0	0	0	0	0	62	214	904	1711
Steenloper	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Strandplevier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tureluur	12	11	22	54	55	11	40	17	0	5	13	10
Wilde Eend	698	379	130	40	73	323	34	239	639	660	1044	689
Wintertaling	8	13	16	1	0	0	0	3	4	30	32	74
Wulp	79	268	318	105	14	92	541	872	461	268	326	88
Zeearend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zilverplevier	194	152	0	76	119	3	1	197	120	315	239	239
Zwarte Ruiter	5	4	2	1	0	0	0	0	0	0	0	2

Kust tussen Camping Scheldeoord en Hoedekenskerke

In de kuststrook (buitendijks) tussen Camping Scheldeoord en Hoedekenskerke (telvak WS340: figuur WS340) komen 5 kwalificerende soorten in redelijke tot vrij lage aantallen voor (tabel 3.12). Het gaat om bergeend, kievit, scholekster, wilde eend en wulp. In sommige specifieke maanden komen kleine aantallen voor van goudplevier, kanoet en wintertaling. Alle overige niet-broedvogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen zijn niet of in zeer kleine aantallen vastgesteld. De ruime omgeving van het plangebied heeft in de huidige situatie geen of slechts een zeer beperkte waarde voor deze soorten. Deze laatste soorten worden in onderhavige rapportage verder buiten beschouwing gelaten.

Tabel 3.12 Maandgemiddelden van kwalificerende niet-broedvogels uit de periode 2010/2011– 2014/2015 in telvak WS340: kuststrook tussen Camping Scheldeoord en Hoedekenskerke (gegevens Rijkswaterstaat 2015).

Soort	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Bergeend	2	4	6	20	12	15	46	103	3	0	2	1
Bontbekplevier	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0
Bonte Strandloper	0	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	3
Drieteenstrandloper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Goudplevier	0	0	0	0	0	0	0	0	12	1	8	0
Grauwe Gans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Groenpootruiter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Kanoetstrandloper	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kievit	0	0	0	0	0	0	3	8	12	26	26	6
Kleine Zilverreiger	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kluut	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Kolgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krakeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lepelaar	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Middelste Zaagbek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pijlstaart	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Rosse Grutto	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Scholekster	12	8	8	20	1	45	2	3	1	1	3	12
Slechtvalk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slobeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smient	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Steenloper	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0
Strandplevier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tureluur	4	6	3	0	2	0	1	3	2	9	7	10
Wilde Eend	192	125	33	14	17	16	3	58	86	103	151	264
Wintertaling	0	0	0	0	0	0	0	0	2	11	0	0
Wulp	0	0	1	0	0	0	0	42	0	9	9	31
Zeearend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zilverplevier	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	2
Zwarte Ruiter	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

De gegevens in tabel 3.11 en 3.12 zijn gebaseerd op tellingen tijdens hoogwater. Van de hoogst gelegen delen van de Plaat van Baarland (en de schorren onderlangs de dijk) is bekend dat deze gebruikt worden als hoogwatervluchtplaats (hvp's), zie o.a. Meininger 2001. Op deze 'hoogwatervluchtplaatsen' (hvp's) wachten vogels vaak dicht opeen en veelal soort bij soort tot het water gaat zakken en hun voedselgebieden weer droogvallen. Het verblijf op deze hoogwatervluchtplaatsen wordt wel aangeduid met de term 'overtijen', de terugtrek naar de voedselgebieden met de term 'laagwatertrek'. Het merendeel van de aantallen genoemd in tabel 3.11 heeft betrekking op vogels die gebruik maken van deze hvp's. De hvp is op ongeveer 1,7 km gelegen van het strandpaviljoen De Landing.

Voor de nol (met strandpaviljoen De Landing) ligt binnen een straal van enkele honderden meters een gering oppervlak buitendijks slik (5,7 ha) waar steltlopers en watervogels bij laagwater kunnen foerageren. De dichtstbijzijnde belangrijke foerageergebieden voor steltlopers zijn de op vele honderden meters ten westen van het ingreepgebied gelegen Plaat van Baarland en nabijgelegen slikken en het op enkele kilometers ten (noord)oosten van het ingreepgebied gelegen platencomplex Platen van Ossensisse.

Bij hoogwater verblijft een aanzienlijk deel van deze vogels op hvp's op het schor bij Baarland, op de Plaat van Baarland en enkele kilometers noordelijk van het

ingreepgebied bij Hoedekenskerke (Meininger 2001, gegevens RWS). De zeedijk en het buitendijkse gebied bij Scheldeoord wordt niet als hvp gebruikt (W. de Wilde *in litt.*). In het telgebied WS330, dat tevens het buitendijkse gebied van Baarland omvat, variëren de gemiddelde maandmaxima in periode 2010/2011 – 2014/2015 tussen enkele duizenden exemplaren van bergeend, bonte strandloper en smienten, vele honderden kieviten, kluten, wilde eend en zilverplevier. De aantallen van de andere kwalificerende soorten (tabel 3.11) betreffen hooguit enkele tientallen exemplaren. In het telgebied WS340 zijn de aantallen veel lager (tabel 3.12), met alleen bergeend en wilde eend die met meer dan 100 exemplaren als maandmaxima aanwezig zijn.

4 Effecten op Natura 2000

4.1 Effecten op habitattypen

In de directe omgeving van het strandpaviljoen De Landing komt alleen het habitatype H1130 (estuaria) voor. Het omvat ook de bij eb droogvallende vegetatieloze slikken en platen. Het vervangen van het strandpaviljoen heeft geen invloed op dit habitatype. Het project is immers gesitueerd op de nol voor de dijk. Op grotere afstand liggen ook andere typen habitats (§3.3.1). Deze habitats nemen door de ingreep niet in omvang af en evenmin wordt de kwaliteit ervan aangetast.

Negatieve effecten van de ingreep op beschermde habitats zijn uitgesloten.

4.2 Effecten op soorten Bijlage 2 Habitatrichtlijn

Nauwe korfslak, zeeprik, rivierprik, fint, gewone zeehond en groenknolorchis komen niet voor in het plangebied (§3.3.2). Voor de gewone zeehond hanteert de provincie Zeeland een verstoringafstand van 1.200 m. Aangezien de rustplaatsen op meer dan 1.200 m afstand liggen, kan verstoring door de werkzaamheden worden uitgesloten.

Negatieve effecten van de ingreep op soorten van Bijlage 2 Habitatrichtlijn zijn uitgesloten.

4.3 Effecten op broedvogels

In de omgeving van het strandpaviljoen De Landing broeden buitendijks geen vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen (§3.3.2). De soorten die binnendijks broeden (met name kluut), in het natuurontwikkelingsgebied direct ten westen van de Camping Scheldeoord, zullen geen negatieve effecten ondervinden van het strandpaviljoen De Landing. De vervanging van De Landing vindt plaats in de winter, dus de aanlegfase van het project heeft geen effect op broedvogels. In de gebruiksfase is de verwachting dat de recreatiedruk door het strandpaviljoen vergelijkbaar blijft met de huidige recreatiedruk. Voor zover bekend levert de huidige recreatiedruk geen problemen op voor broedvogels in het natuurontwikkelingsgebied. Het natuurontwikkelingsgebied ten westen van Camping Scheldeoord ligt gescheiden van de weg en de dijk (door een sloot). Recreanten zijn niet geneigd het gebied te betreden, het is overduidelijk een beschermd natuurgebied en als zodanig ook gemarkeerd.

Negatieve effecten van de ingreep op kwalificerende broedvogels zijn uitgesloten.

4.4 Effecten op niet-broedvogels

Effecten op de functie als hoogwatervluchtplaats

Het strandpaviljoen De Landing ligt op de nol voor de dijk en deze locatie heeft geen functie als hoogwatervluchtplaats. Het slik onder aan de dijk, gelegen voor het plangebied, wordt bij opkomend tij door slechts kleine aantallen bonte strandlopers en andere steltlopers gebruikt als voorverzamelplaats (§3.3.3). Het aangrenzende deel van dijkvak WS340 wordt niet gebruikt als hoogwatervluchtplaats (W. de Wilde *in litt.*, Meininger 2001). Effecten op de functie als hoogwatervluchtplaats zijn daarom uitgesloten.

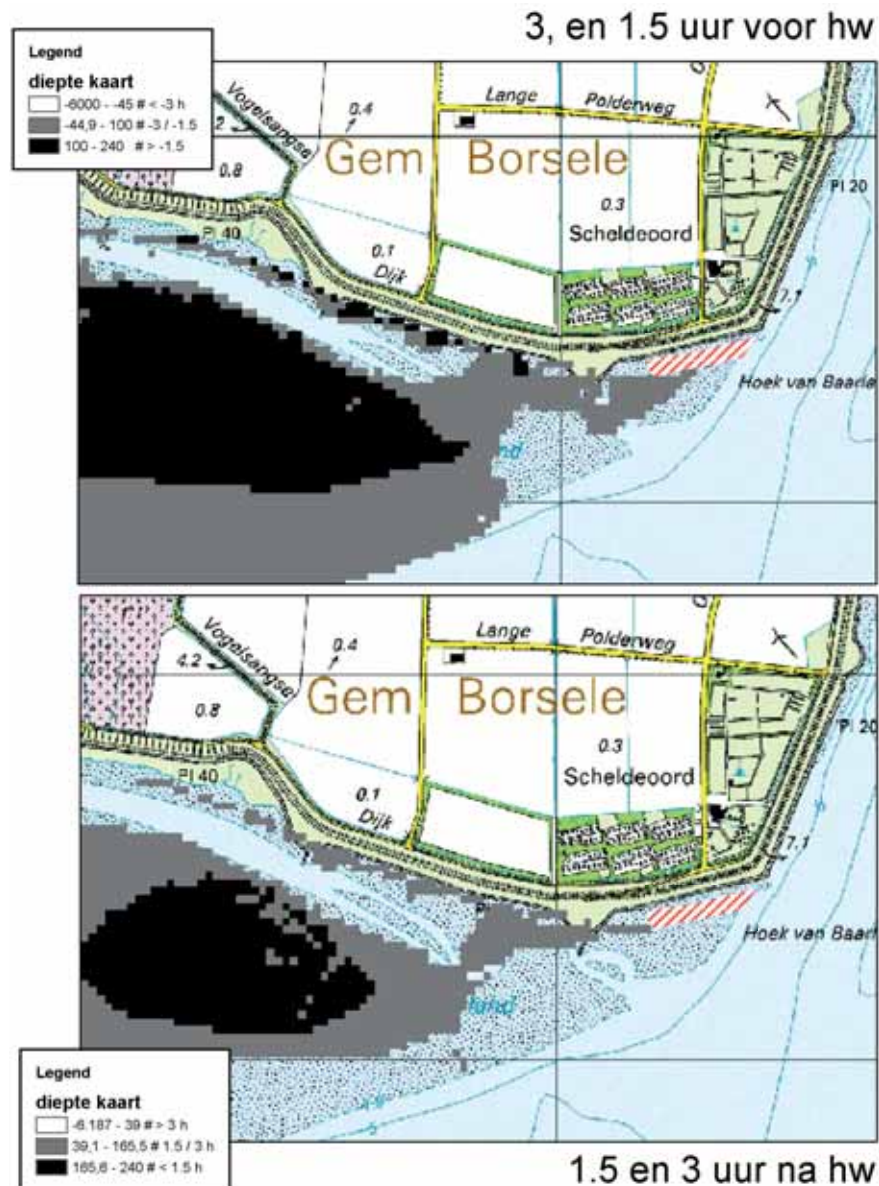
Indien de hoogst gelegen delen van de Plaat van Baarland met hoogwater droog blijven dan fungeren deze delen als hvp voor groepen wulpen, scholeksters, rosse grutto's, strandlopers, plevieren en kluten. De steltlopers en andere watervogels die tijdens hoogwater op voornoemde hvp rusten, zullen vanwege de grote afstand tot het ingreepgebied (800 m) geen hinder ondervinden van de geplande werkzaamheden aan het strandpaviljoen.

Effecten op de functie als foerageergebied

Het strandpaviljoen De Landing liggen op de nol voor de dijk. Het plangebied zelf heeft geen functie als foerageergebied voor steltlopers.

Het slik onderlangs de dijk vormt potentieel foerageergebied voor foeragerende vogels. Het gebruik van het slik hangt sterk af van het optreden van verstoring. Verstoringgevoelige soorten, zoals wulp en bergeend, vliegen bijvoorbeeld al op honderden meters van een wandelaar op en keren gedurende de resterende laagwaterperiode niet meer terug. Andere soorten houden slechts tijdelijk op met foerageren en keren terug na het verdwijnen van de verstoringbron (Van de Kam *et al.* 1999, Meininger 2001). De verstoringafstand is soortafhankelijk; kleine soorten (b.v. strandlopers) vliegen minder snel op dan grote soorten (b.v. wulp) (Van de Kam *et al.* 1999, Rodgers & Schwikert 2002). De verstoringafstand varieert bovendien met het type verstoringbron en de verschillende omgevingsvariabelen (Krijgsveld *et al.* 2008). Op basis van gegevens in Wolff *et al.* (1982), Van der Meer (1985), Spaans *et al.* (1996) en Van de Kam *et al.* (1999) moet voor de meeste soorten echter rekening worden gehouden met een verstoringafstand van ongeveer 200 m, waarbij een groot deel van de vogels op korte afstand (binnen 50 m) van de verstoringbron verdwijnt en op grotere afstand (>150 m) grotendeels aanwezig blijft.

Verstoring van foeragerende steltlopers is mede afhankelijk van de droogvalduur van het slik. Het slikgebied buitendijks bij het recreatieoord Scheldeoord ligt relatief kortstondig droog. Berekeningen met behulp van de gemiddelde getijcurve bij Terneuzen (beschikbaar gesteld door Hydro Meteo Centrum Zeeland) in combinatie met een diepteprofiel van de Westerschelde (figuur 4.1) laten zien dat 3 uur voor hoogwater het slikgebied ten zuid(oost)en van het plangebied ongeveer voor de helft onder water ligt en dat 3 uur na hoogwater hetzelfde gebiedje nog niet droog is gevallen.

Figuur 4.1. Oppervlakte droogliggend slik en plaat 1,5 uur en 3 uur voor en na hoogwater buitendijks bij Baarland. Het te herstellen strandje Baarland (rood gearceerd) ligt in de zone tegen de zeedijk waarvan geen dieptegegevens beschikbaar zijn. Bovenste figuur: 3 uur voor hoogwater liggen de grijze gebieden nog droog, 1,5 uur voor hoogwater liggen de zwarte gebieden nog droog. Onderste figuur: 1,5 uur na hoogwater liggen de zwarte gebieden weer droog, 3 uur na hoogwater liggen de grijze gebieden weer droog.

Figuur 4.2 geeft een overzicht van de potentiële verstoringszone door het gebruik van De Landing. Hierbij dient opgemerkt te worden dat strandpaviljoen De Landing al 5 jaar in gebruik is en daarmee tot bestaand gebruik kan worden gerekend.

Figuur 4.2 Overzicht van de verstoringzones (oranje lijnen) waarbinnen verstoring van vogels kan optreden. Met paars is aangegeven de grens waarop de verstoringzone is gebaseerd. In deze studie gaat het om locatie 2.

In de huidige situatie wordt de nol waarop De Landing zich bevindt al intensief gebruikt door recreanten, die De Landing bezoeken of die afkomstig zijn van Scheldeoord. Hierdoor is reeds sprake van een verstoorde zone. Door aanpassing van De Landing neemt de hoogte van de bebouwing op de nol weliswaar toe, maar het gebiedsgebruik door de recreanten zal er naar verwachting niet door veranderen. Het verhoogde strandpaviljoen zal geen extra effect hebben, omdat het een vast, en daarmee voorspelbaar object is. Vooral onvoorspelbare verstoringbronnen leveren verstoring op (Krijgsveld et al. 2008).

Figuur 4.2 laat zien dat de verstoringzones van het gebruik van het strandje en van De Landing grotendeels overlappen. Uit de figuur komt tevens naar voren dat de slikzone hier relatief smal is (maximaal 100-150 m). Aangezien het strandje bij Baarland al sinds 1965 in gebruik is en ook De Landing al minstens 5 jaar in bedrijf is is hier sprake van bestendig gebruik. Verstoring door recreatie is op deze locatie dus al lang aan de orde.

Tijdens de aanlegfase zal het recreatieve gebruik van het gebied afnemen. De werkzaamheden zelf vinden op de nol plaats, zodat de mate van verstoring vergelijkbaar zal zijn. In de gebruiksfase is het recreatieve gebruik vergelijkbaar met het huidige gebruik van De Landing, zodat de verstoring niet zal wijzigen.

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat de vernieuwing van De Landing niet zal leiden tot extra verstoring van steltlopers en andere watervogels. Het

huidige gebruik van het gebied is al zodanig intensief dat het gebied van weinig belang is voor op slik foeragerende vogels. Het vernieuwen van De Landing zal niet leiden tot extra verstoring van niet-broedvogels waarvoor een instandhoudingsdoel voor de Westerschelde geldt.

Omdat effecten niet aanwezig zijn, kunnen significant negatieve effecten op kwalificerende niet-broedvogels worden uitgesloten.

4.5 Bepaling van effecten van stikstofdepositie

De stikstofdepositie als gevolg van het aanpassen van het strandpaviljoen De Landing. Er is geen AERIUS-berekening uitgevoerd. De werkzaamheden aan het strandpaviljoen worden met klein materieel uitgevoerd, zodat deze stikstofdepositie wegvalt in de depositie van het huidige gebruik van de weg achterlangs de dijk.

Negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe zijn dan ook uitgesloten.

5 Betekenis van De Landing voor beschermde soorten planten en dieren

5.1 Relevante soorten

Uit bronnenonderzoek (NDFF) en een oriënterend veldonderzoek blijkt dat de nol, waarop het strandpaviljoen staat, ongeschikt is voor de in de regio voorkomende amfibieën, reptielen, vissen, libellen en andere ongewervelden. Voor amfibieën en reptielen geldt dat ze zoet water in hun omgeving nodig hebben, alsmede aan zoet water gebonden oevervegetaties of ruigtes. Het plangebied betreft een droge dijk waar alleen gras op groeit en biedt geen leefgebied voor amfibieën en reptielen. Omdat er geen water aanwezig is vormt het geen leefgebied voor vissen. Voor beschermde libellen en beschermde ongewervelden (kevers, mollusken, kreeften) is geen geschikt habitat aanwezig in het plangebied. Libellen hebben voor de voortplanting zoet water nodig, het plangebied betreft een droge dijk met alleen grasvegetatie. Dit geldt ook voor de andere beschermde ongewervelden. Voornoemde soortgroepen worden daarom verder niet behandeld.

De volgende (grondgebonden) zoogdieren vallen onder de vrijstelling, conform de Wet natuurbescherming, in de Provincie Zeeland: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, molmuis, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, steenmarter, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, wild zwijn en woelrat. Deze soorten worden daarom verder niet behandeld. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht.

Het plangebied is in potentie wel geschikt voor sommige (grondgebonden) zoogdieren, vleermuizen, dagvlinders en beschermde plantensoorten. Het plangebied bevat voor deze soorten (in potentie) geschikt habitat, zoals de grasvegetaties op de dijk. Op basis van het veldbezoek is gebleken dat het plangebied ongeschikt is als leefgebied voor beschermde dagvlinders en beschermde planten. In het NDFF zijn van deze groepen ook geen meldingen van beschermde soorten aangetroffen. Voor vleermuizen is het plangebied potentieel geschikt als foerageergebied, langs de dijk kan in de luwte gevoerageerd worden. De Landing is door zijn geëxponeerde ligging langs de Westerschelde ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Bovendien ontbreekt een bomenrij naar De Landing die als verbindingszone kan fungeren. Achter de dijk is de omgeving veel beschutter en op Scheldeoord zelf zijn zomerhuisjes aanwezig maar daartussen hoog opgaande bomen. Hier zijn veel betere verblijfplaatsen voor vleermuizen te vinden dan in De Landing. De kans is verwaarloosbaar dat De Landing als verblijfplaats door vleermuizen wordt gebruikt.

Omdat het strandpaviljoen op de nol staat, en dit derhalve buiten het watervoerende deel van de Westerschelde ligt, is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor gewone zeehond en grijze zeehond. Gezien de grote verstoringafstand die door de

provincie Zeeland voor deze soorten wordt gehanteerd, wordt toch op deze soorten nog nader ingegaan.

Ook de functie van het plangebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en andere broedvogels wordt besproken in de volgende paragraaf.

5.2 Betekenis van het plangebied

5.2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn³

Vogels met jaarrond beschermde nestplaats

Het plangebied vormt geen geschikt habitat voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen hebben (hoog) opgaande bomen nodig om in te broeden, of zijn afhankelijk van gebouwen of andere kunstmatige structuren om in te broeden. Bomen zijn niet aanwezig op de dijk. Het huidige strandpaviljoen is ongeschikt voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten.

Er wordt vanuit gegaan dat verschillende soorten vogels (in potentie) wel kunnen broeden in de grasvegetatie op de nol. Dit gaat echter niet om soorten met jaarrond beschermde nestplaats.

5.2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Vleermuizen

Het gebied is potentieel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ze kunnen in de luwte van de dijk foerageren. Gezien de geëxponeerde ligging van de Landing en de aanwezigheid van alternatieve verblijfplaatsen op Scheldeoord zelf is de kans verwaarloosbaar dat in De Landing vleermuizen een verblijfplaats hebben.

5.2.3 Beschermingsregime andere soorten

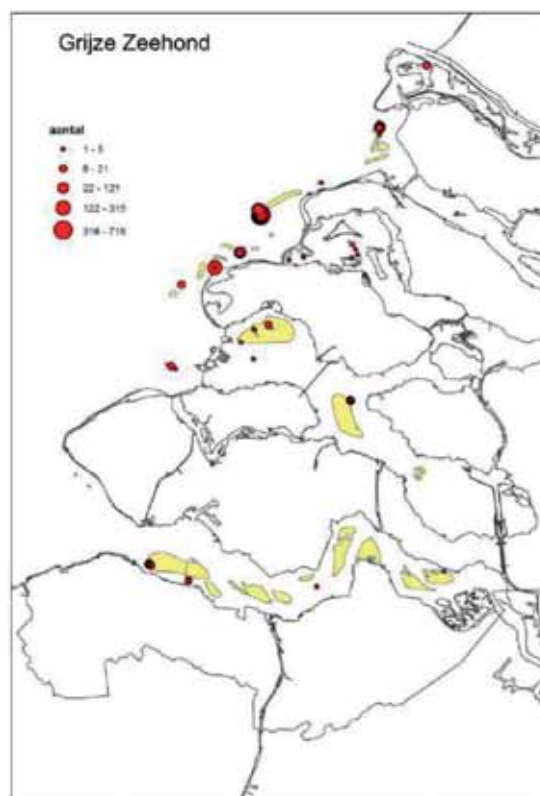
Gewone zeehond

Voor een bespreking van het voorkomen en gebiedsgebruik van de gewone zeehond wordt verwezen naar §3.3.2. Op grond van de daar gepresenteerde informatie, treedt er geen effect van het vernieuwen van De Landing op de gewone zeehond op.

³ Op grond van door het ministerie van EZ verstrekte handreikingen worden nesten van de volgende soorten als jaarrond beschermde nestplaatsen beschouwd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief, zwarte wouw.

Grijze zeehond

De grijze zeehond komt in hoofdzaak in de Voordelta voor (Arts *et al.* 2016). In tegenstelling tot de gewone zeehond is de grijze zeehond in de Westerschelde beperkt aanwezig. In seizoen 2014/2015 werden maximaal 19 grijze zeehonden geteld in de Westerschelde. Het merendeel van de waarnemingen heeft betrekking op dieren die op de Hooge Platen liggen (figuur 5.1). Soms liggen er grijze zeehonden in kleine aantallen op een zandplaatje midden in de Westerschelde, op ongeveer 2,2 km ten zuiden van het plangebied (figuur 5.1). Er wordt geen gebruik gemaakt van de directe omgeving van het plangebied.

Figuur 5.1 Ligplaatsen van grijze zeehond, seizoen 2014/2015. Overgenomen uit Arts *et al.* 2016.

6 Effecten op beschermde soorten

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de werkzaamheden op soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en het Beschermingsregime andere soorten. Alleen soorten waarvan in hoofdstuk 5 is vastgesteld dat het plangebied daadwerkelijk betekenis heeft als leefgebied, worden besproken.

6.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Vogelsoorten (zonder jaarrond beschermde nestplaatsen) kunnen in potentie broeden in het gras op de nol. Dit kunnen allerlei soorten zijn die broeden in grassen en kruidenruigtes, zoals graspieper en witte kwikstaart. In onderhavige beoordeling is er vanuit gegaan dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. Camping Scheldeoord wil met de vernieuwing in de winterperiode starten. Dit is buiten het broedseizoen van vogels. Mocht het echter noodzakelijk zijn om de werkzaamheden voort te zetten in de periode dat er vogels broeden, dan hoeven geen maatregelen genomen te worden, omdat vogels die dan toch op de nol tot broeden komen, blijkbaar niet verstoord worden door de werkzaamheden.

Indien de werkzaamheden pas in het broedseizoen starten, dan is het noodzakelijk om *voorafgaand* aan het broedseizoen het gras op de nol al kort te maaien. Het kort houden van het gras dient gedurende het broedseizoen te worden bijgehouden tot de werkzaamheden zijn gestart. Hiermee wordt voorkomen dat vogels voor de start van de werkzaamheden tot broeden komen, en dat ze later door de werkzaamheden verstoord worden.

Effect op het aanbod aan verblijfplaatsen (kwantiteit)

Het aanbod van verblijfplaatsen en nestplekken van vogels die in gras broeden verandert door het vernieuwen van De Landing niet. Effecten op populaties of de staat van instandhouding van deze soorten zijn uitgesloten.

Beoordeling ten aanzien van verbodsbepalingen

Vernielen of beschadigen nest-, rust en slaapplekken (Wnb art. 3.1.2)

Er is geen sprake van vernielen of beschadigen van nest-, rust en slaapplekken. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd.

Opzettelijk verstoring (Wnb art. 3.1.4)

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (zie §2.1). De werkzaamheden leiden dus niet tot opzettelijke verstoring van de in het plangebied aanwezige vogels.

6.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Het plangebied heeft behalve voor vleermuizen geen betekenis voor soorten van de Habitatrichtlijn (zie § 5.2.2). De foerageerfunctie van het gebied voor vleermuizen wordt door de vernieuwing van De Landing niet aangetast.

Vanwege zijn geëxponeerde ligging is de kans verwaarloosbaar dat De Landing gebruikt wordt als verblijfplaats door vleermuizen. Bovendien zijn binnendijs op Scheldeoord wel beschutte verblijfplaatsen aanwezig. Er gaan door het vervangen van De Landing geen verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Effecten op vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Effecten op andere soorten van de Habitatrichtlijn zijn uitgesloten.

6.3 Beschermingsregime andere soorten

Effect op de kwaliteit verblijfplaatsen

Voortplantings-, rust- en andere verblijfplaatsen

Er is geen sprake van aantasting of verstoring van rust- of verblijfplaatsen van de gewone zeehond. Uit de analyse in §3.3.2 blijkt dat rust- en verblijfplaatsen van de gewone zeehond op ongeveer 2 km zijn gelegen, aan de zuidrand van de Plaat van Baarland.

Er is geen sprake van aantasting of verstoring van rust- of verblijfplaatsen van de grijze zeehond. Uit de analyse in §5.2.3 blijkt dat rust- en verblijfplaatsen van de grijze zeehond op ongeveer 2,2 km afstand zijn gelegen, ten zuiden van het Strand van Baarland (midden op de Westerschelde).

Effect op het aanbod aan verblijfplaatsen (kwantiteit)

De werkzaamheden hebben geen invloed op de omvang van rustplaatsen van gewone zeehond en grijze zeehond.

Beoordeling ten aanzien van verbodsbepalingen

Er is geen sprake van vernielen of beschadigen van groei- of verblijfplaatsen van gewone zeehond of grijze zeehond (*Wnb art. 3.10.1*). Ook het foerageerhabitat van gewone zeehond of grijze zeehond wordt verder niet aangetast.

7 Conclusies

7.1 Effecten beschermde gebieden

Op grond van een veldbezoek en bronnenonderzoek, wordt geconcludeerd dat:

- Negatieve effecten van de ingreep op beschermde habitats zijn uitgesloten;
- Negatieve effecten van de ingreep op soorten van Bijlage 2 Habitatrichtlijn zijn uitgesloten;
- Negatieve effecten van de ingreep op kwalificerende broedvogelsoorten zijn uitgesloten;
- Significante negatieve effecten op kwalificerende niet-broedvogelsoorten zijn uitgesloten.

Op grond van de in dit rapport gepresenteerde objectieve gegevens zijn negatieve effecten als gevolg van het project aanpassing strandpaviljoen De Landing op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten.

Cumulatieve effecten

Omdat er geen effecten zijn, is het niet nodig naar cumulatieve effecten onderzoek te doen.

7.2 Effecten beschermde soorten

Op grond van een veldbezoek en bronnenonderzoek, wordt geconcludeerd dat:

- Er geen geschikt habitat aanwezig is voor in de regio voorkomende amfibieën, reptielen, vissen, libellen, en andere ongewervelden;
- Het plangebied ongeschikt blijkt voor dagvlinders en beschermde planten;
- Het plangebied ongeschikt is voor gewone en grijze zeehond (geen water);
- Er worden geen verbodsbepalingen overtreden worden t.a.v. beschermde (algemeen voorkomende) broedvogels;
- Het plangebied ongeschikt is voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen.
- De kans dat De Landing wordt gebruikt als verblijfplaats door vleermuizen is verwaarloosbaar.
- De foerageerfunctie voor vleermuizen wordt niet aangetast.
- De volgende (grondgebonden) zoogdieren zijn vrijgesteld, conform de Wet natuurbescherming in de Provincie Zeeland: aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, molmuis, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, steenmarter, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, wild zwijn en woelrat.

7.3 Aanbevelingen

Passende beoordeling

Omdat er geen effecten zijn, is het uitgesloten dat er significante effecten zijn. Omdat er geen sprake zal zijn van een verslechtering van habitattypen of leefgebieden of significante verstoring van aangewezen soorten wordt een passende beoordeling niet nodig geacht.

N.B. De beoordeling van de noodzaak voor een vergunning ligt bij het bevoegd gezag. De conclusie van Bureau Waardenburg heeft geen rechtskracht.

Ontheffing

Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig omdat geen verbodsbepalingen worden overtreden.

Vervolgonderzoek

Het is niet noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren.

Maatregelen

Na het vervangen van De Landing wordt een vergelijkbaar gebruik door recreanten verwacht. De effecten hiervan zullen niet afwijken van de effecten van het huidige gebruik van De Landing. Deze effecten zijn minimaal, omdat het direct aangrenzende slikgebied slechts korte tijd droogvalt en de verstoring door het gebruik van het Strandje Baarland en het recreatieve gebruik van de buitendijkse onderhoudsweg al zodanig is, dat op het slik niet of nauwelijks door vogels gefoerageerd wordt. Wel worden de volgende maatregelen aanbevolen om de verstoring van vogels op de Plaat van Baarland en het schor van Baarland zoveel mogelijk te beperken:

- Aan de westkant van de nol bij de dijkopgang vanaf het recreatiepark Scheldeoord wordt een nieuw informatiebord geplaatst, waarop het belang van de nabijgelegen Plaat van Baarland en het schor bij Baarland voor rustende en foeragerende steltlopers en watervogels wordt uitgelegd. De tekst over het belang van het gebied voor vogels is op de huidige informatieborden te veel weggestopt en gedateerd;
- Bij het hek over de dijk (een paar honderd meter ten westen van de nol) dient eveneens een zelfde informatiebord geplaatst te worden geplaatst;
- De huidige situatie, waarin het geasfalteerde onderhoud pad direct ten westen van het paviljoen stopt en overgaat in een smal voetpad, dient gehandhaafd te blijven. Dit om eventuele recreanten te weerhouden zich richting de schorren te begeven.

8 Nee, tenzij-toets NNN

8.1 Wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN

De wezenlijke waarden en kenmerken van de Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de provincie Zeeland zijn vastgelegd in het 'Natuurbeheerplan Zeeland' (Provincie Zeeland 2016). De wezenlijke waarden en kenmerken worden gevormd door de toegekende beheertypen. De beheertypen definiëren de natuurwaarden en beheermaatregelen die moeten worden getroffen om deze kwaliteit in stand te houden. Bij het toekennen van de beheertypen is rekening gehouden met de bestaande natuurwaarden en met de kansen voor natuurontwikkeling.

De gehele Westerschelde is aangewezen als NNN (figuur 8.1 en 8.2). De NNN-delen in het plangebied (buitendijks) hebben geen beheertypen toegekend gekregen.

Westerschelde

De gehele Westerschelde is onderdeel van de Natuurnetwerk Nederland. Omdat er geen beheertypen zijn toegewezen aan de natte delen van de Westerschelde, zijn de doelen gelijk aan de Natura 2000-doelen van de Westerschelde. Omdat in ecologisch opzicht significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten, is er ook geen aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN-gebied Westerschelde.

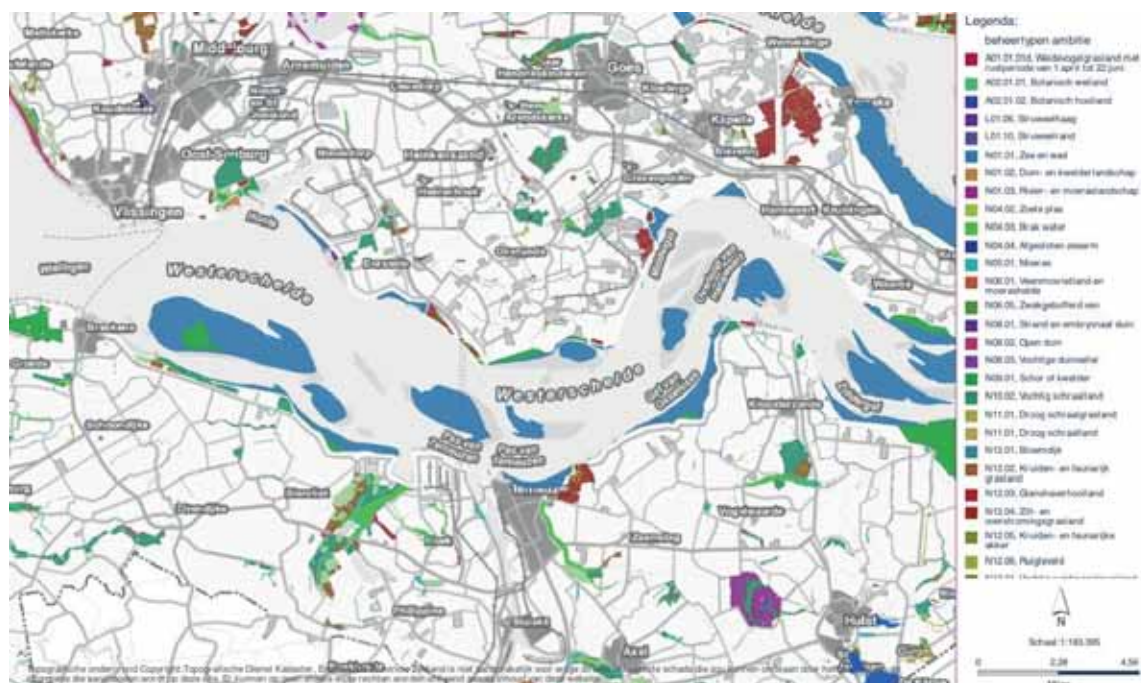
8.2 Effecten op het NNN

Ruimtebeslag

Het projectgebied ligt binnen het NNN. De werkzaamheden vinden plaats op in ecologisch opzicht niet bijzondere plekken. De oppervlakte van het NNN en het functioneren van het NNN veranderen niet. Een effect op het NNN is daarmee afwezig.

Verstoring

Effecten als gevolg van verstoring op vogels zijn te verwaarlozen (zie §4.4). In de huidige situatie is er al veel recreatief gebruik, waardoor vogels nauwelijks van de laaggelegen slikstrook gebruik maken. Dit gebruik zal door de voorgenomen ingreep niet veranderen.

Emissies

Omdat slechts klein materieel wordt gebruikt voor het vervangen van het strandpaviljoen is er sprake van zeer beperkte emissie van stikstof. Het is mogelijk dat enige stikstofdepositie plaatsvindt in begrensde NNN in de binnendijkse delen. De uitstoot is echter tijdelijk van karakter en de hoeveelheden zijn zeer klein. Het zal er niet voor zorgen dat het beheertype in omvang of kwaliteit wordt aangetast en de doelen niet meer haalbaar zijn. De aan de beheertypen gekoppelde natuurwaarden worden eveneens niet aangetast.

Eindconclusie

Effecten op het functioneren van het NNN in en rond de Westerschelde zijn niet te verwachten. De wezenlijke waarden en kenmerken worden niet aangetast.

9 Literatuur

- Art, F., S. Lilipaly & R.C.W. Strucker, 2016. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2014/2015. RWS Centrale Informatievoorziening. BM 16.09. Vlissingen.
- Dedert, M., S.M.J.M. Brasseur & M.J. van den Heuvel-Greve, 2015. Zeehonden in het Deltagebied; populatiesontwikkeling en geperfluoreerde verbindingen Rapport C178/14. IMARES, Yerseke
- Fijn, R.C., P.W. van Horssen & R. Lensink, 2013. Vereiste reproductie van gewone en grijze zeehonden in de Deltaregio voor een stabiele doelpopulatie. Rapport 13-213. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Goudswaard P.C. & I.J. de Boois Vismonitoring 2008, Overgangswater: Westerschelde en Zoute Meren: Veerse meer. IMARES Rapport C083b/08.
- Heunks, C., M.S.J. Hoekstein, S.J. Lilipaly, M. de Groot, P. W. van Horssen & T.J. Boudewijn, 2005. Analyse van vliegbewegingen van watervogels bij het Schor van Baarland. Vastleggen uitgangssituatie april 2004 – maart 2005. Rapport 05-232, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden, 2008. Verstoringgevoeligheid van vogels. Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg/Vogelbescherming, Culemborg/ Zeist.
- LNv, Ministerie van, 2009. Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Westerschelde. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, Den Haag.
- LNv, Ministerie van, 2006a. Doelendocument Natura 2000. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid, Den Haag.
- Meininger, P.L., 2001. Nieuwe dijkbekleding Westerschelde en vogels. Werkdocument RIKZ-2001.812X. RIKZ, Middelburg.
- Provincie Zeeland 2016. Natuurbeheerplan Zeeland. Beleidsnota. Middelburg
- Rodgers, J.A. & S.T. Schwikert, 2002. Buffer-zone Distances to Protect Foraging and Loafing Waterbirds from Disturbance by Personal Watercraft and Outboard-Powered Boats. Conservation Biology 16: 216-224.
- RWS & Ministerie van I&M 2016. Natura 2000 Deltawateren: Westerschelde & Saeftinghe. Beheerplan 2016-2022.
- Spaans, B., L. Bruinzeel & C.J. Smit, 1996. Effecten van verstoring door mensen op wadvogels in de Waddenzee en de Oosterschelde. IBN-rapport 202. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO), Wageningen.
- Stevens M., T. an den Neucker, A. Mouton, D. Buysse, S. Martens, R. Baeyens, Y. Jacobs, E. Gelaude & J. Coeck, 2009. Onderzoek naar de trekvissoorten in het stroomgebied van de Schelde. INBO.R.2009.9. Rapport 2009/9. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek: Brussel: Belgium.
- Stevens M., T. Van den Neucker, E. Gelaude, R. Baeyens, Y. Jacobs, A. Mouton, D. Buysse & J. Coeck, 2011. Onderzoek naar de trekvissoorten in het Schelde-estuarium. Voortplantings- en opgroei-habitat van rivierprik en fint. Rapport 2011/14. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
- Strucker R.C.W., F.A. Arts & S. Lilipaly, 2015. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2013/2014. RWS Centrale Informatievoorziening BM 15.08. RWS-CIV, Lelystad.

- Strucker R.C.W., F.A. Arts & S. Lilipaly, 2014. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2012/2013. RWS Centrale Informatievoorziening BM 14.11. RWS-CIV, Lelystad.
- Strucker R.C.W., F.A. Arts & S. Lilipaly, 2013. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2011/2012. RWS Centrale Informatievoorziening BM 13.19. RWS-CIV, Lelystad.
- Strucker R.C.W., F.A. Arts & S. Lilipaly, 2012. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2010/2011. RWS Waterdienst BM 12.07. RWS Waterdienst, Vlissingen.
- Strucker R.C.W., F.A. Arts & S. Lilipaly, 2010. Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2008/2009. RWS Waterdienst BM 10.08. RWS Waterdienst, Vlissingen.
- Strucker R.C.W., M.S.J. Hoekstein & P.A. Wolf, 2014. Kustbroedvogels in het Deltagebied in 2013. RWS Centrale Informatievoorziening BM 14.12. Rijkswaterstaat Centrale Informatievoorziening, Vlissingen.
- Troost K., 2009. Doelendocument Natura 2000 Deltagebied. Uitwerking van Natura 2000 waarden in omvang, ruimte en tijd. Delta Project Management, Vlissingen.
- Van de Kam J., B. Ens, T. Piersma & L. Zwarts, 1999. Ecologische atlas van de Nederlandse wadvogels. Schuyt & Co, Haarlem.
- Van der Meer J., 1985. De verstoring van vogels op de slikken van de Oosterschelde. Nota 85.09. Deltadienst Milieu en Inrichting, Middelburg.
- Wolff W.J., P.J. Reijnders & C.J. Smit, 1982. The effects of recreation on the Wadden Sea Ecosystem: many questions, but few answers. In: Ecological effects of tourism in the Wadden Sea. Schriftenreihe des Bundesministers für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten 275: 85-107.

Bijlage 1 Kader Wet natuurbescherming

1.1 Inleiding

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (kortweg: Wnb) in werking. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Met de inwerkingtreding van de Wnb zijn de provincies het bevoegde gezag voor de ontheffing- en vergunningverlening voor plannen en projecten en voor het vaststellen van vrijstellingsregelingen. Bij provincie overschrijdende projecten is dit de minister van EZ.

Deze bijlage vat het wettelijk kader samen voor toetsing van ruimtelijke ingrepen en andere handelingen. In paragraaf 1.2 komen algemene bepalingen van de wet aan de orde. Gebiedsbescherming is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 2 Natura 2000-gebieden' en is hier samengevat in paragraaf 1.3. De bescherming van soorten is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 3 Soorten' en in deze bijlage samengevat in paragraaf 1.4. De bescherming van bomen en bos is in de wet beschreven in 'Hoofdstuk 4 Houtopstanden, hout en houtproducten' en is hier samengevat in paragraaf 1.5. Andere onderdelen van de Wnb zoals jacht, schadebestrijding, overlastbestrijding, faunabeheer en omgang met exoten maken geen deel uit van deze bijlage.

1.2 Algemene bepalingen

Art 1.10 De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Art 1.11 Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorgplicht houdt in elk geval in dat handelingen waarvan redelijkerwijs verwacht mag worden dat ze nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten achterwege blijven, dan wel dat noodzakelijke maatregelen worden getroffen om negatieve gevolgen te voorkomen, of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen ze beperkt of ongedaan worden gemaakt.

Art 1.12 Gedeputeerde staten van de provincies dragen zorg voor:

- het nemen van de nodige maatregelen voor de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle van nature in het wild levende vogelsoorten en planten en dieren en hun habitats van bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn en habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn;
- het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in het wild voorkomende dier- en plantensoorten;
- de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en 'bijzondere provinciale landschappen'.

1.3 Natura 2000-gebieden

De Wnb heeft tot doel het beschermen en in stand houden van Natura 2000-gebieden.

Relevante wettelijke bepalingen

De beoordeling van projecten en andere handelingen wordt geregeld in artikel 2.7 tot en met artikel 2.9. Aanwijzingsbesluiten geven de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van de leefgebieden voor vogels van de Vogelrichtlijn, de natuurlijke habitats en de habitats van soorten van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsmaatregelen zijn voor elk gebied beschreven in het beheerplan. Tevens beschrijft het beheerplan welke handelingen en ontwikkelingen in het gebied en daarbuiten het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Voor het uitvoeren van plannen of projecten kan GS de verplichting opleggen tot preventieve of herstelmaatregelen. Dit is niet van toepassing indien voor het plan of project een (omgevings)vergunning is verleend.

Beoordeling van plannen en projecten

Art. 2.7 Voor een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie (in cumulatie) met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is een **passende beoordeling** noodzakelijk.

Er is een **vergunning** nodig van GS voor projecten of andere handelingen die de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. De bevoegdheid ten aanzien van de vergunningverlening ligt bij GS van de provincie waarin het project wordt uitgevoerd.

Er geldt een **uitzondering op de vergunningprocedure** op grond van de Wet natuurbescherming: als via een andere wettelijke bepaling een passende beoordeling verplicht is (bijvoorbeeld op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding) voor de besluitvorming.

Art. 2.9 Géén vergunning is nodig:

- Als het project of de handeling is opgenomen in een Natura 2000-beheerplan of in een vastgesteld programma voor Natura 2000-gebieden (zoals de PAS). Voorwaarde is dat 1) ten aanzien van het plan of het programma een passende beoordeling van projecten is uitgevoerd waaruit de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten, en 2) dat het bestuursorgaan dat het plan of programma heeft vastgesteld, tevens bevoegd gezag is voor vergunningverlening of dat dit bestuursorgaan heeft ingestemd heeft met het plan of programma.
- Als het project of de handeling al bestond of bekend was op de referentiedatum 31 maart 2010 of later als het gebied later is aangewezen (ook wel bekend als bestaand gebruik).
- Als het project of de handeling behoort tot door PS bij verordening aangewezen categorieën van gevallen.

Toelichting op begrippen

Habitattoets

De habitattoets is de verzamelnaam van toetsingen van effecten van plannen en projecten op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. In beginsel worden de effecten van plannen en projecten op Natura 2000-gebieden 'passend beoordeeld'. Als er kans is op significant negatieve effecten en mitigerende maatregelen bij de beoordeling zijn betrokken wordt gesproken over een '**passende beoordeling**'. Om procedurele redenen kan er voor worden gekozen om een **oriëntatiefase** – soms ook wel '**voortoets**' genoemd – te doorlopen. De inhoudelijke studie is in de oriëntatiefase in grote lijnen identiek aan een passen de beoordeling, echter mitigerende maatregelen zijn bij de oriëntatiefase niet bij de beoordeling betrokken. Als de conclusie is dat significante negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten en maatregelen nodig zijn om significant negatieve effecten met zekerheid te voorkomen, zal alsnog een passende beoordeling nodig zijn.

Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van het (mogelijke) effect van het project of andere handeling en deze maatregelen zijn onlosmakelijk verbonden zijn met een project / andere handelingen

Cumulatieve effecten

Voor de habitattoets geldt uitdrukkelijk dat voor elke activiteit onderzocht moet worden of er mogelijke significante effecten zijn als gevolg van de activiteit afzonderlijk en in

combinatie met andere plannen en projecten. In het laatste geval moeten de gezamenlijke ofwel cumulatieve effecten beoordeeld worden in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Het gaat daarbij om alle plannen en projecten die op bestuurlijk niveau zijn goedgekeurd en die nog niet (volledig) zijn gerealiseerd.

Significantie

Van significante effecten kan sprake zijn als ten gevolge van het plan of project realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt. In de Leidraad bepaling Significantie is het begrip 'significante gevolgen' toegelicht.⁴

Externe werking

Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als die activiteiten negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied (kunnen) veroorzaken. Dit wordt de 'externe werking' van de bescherming genoemd.

Programma Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Dit programma geeft met een gericht pakket van herstelmaatregelen enerzijds waarborgen voor behoud en herstel van stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten en biedt anderzijds ruimte voor nieuwe economische activiteiten. Voor projecten die vermeld zijn op een lijst met prioritaire projecten is op voorhand ruimte gereserveerd. Voor nieuwe projecten (niet-prioritair) geldt bij een toename van stikstofdepositie op een stikstof gevoelig habitat met thans al een overschrijding het volgende:

- Activiteiten met een stikstofdepositie vanaf 1 mol/ha/jaar zijn vergunningplichtig.
- Activiteiten met een stikstofdepositie onder 0,05 mol/ha/jaar zijn niet vergunningplichtig.
- Voor activiteiten met een stikstofdepositie tussen 0,05 mol/ha/jaar – 1 mol/ha/jaar moet voor het Natura 2000-gebied worden nagegaan wat de actuele geldende grenswaarde is. Bij 95% uitgegeven depositieruimte wordt de grenswaarde verlaagd naar 0,05 mol/ha/jaar; dan is dus een vergunning nodig bij een stikstofdepositie hoger dan 0,05 mol/ha/jaar (anders bij 1 mol/ha/jaar)

De omvang van de stikstofdepositie als gevolg van een project moet worden vastgesteld aan de hand van het rekenmodel AERIUS Calculator.

1.4 Soorten

Verbodsbepalingen

De Wnb onderscheid bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes:

⁴ Leidraad bepaling significantie. Nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet. Publicatie Steunpunt Natura 2000, versie 27 mei 2010.

Art. 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels (VR artikel 1) te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder 1 te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld onder 1 te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld onder 1 opzettelijk te storen.
5. Het verbod, opzettelijk storen, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het ministerie heeft een lijst gemaakt van soorten vogels die hun nest doorgaans het hele jaar door of telkens opnieuw gebruiken. Deze nesten zijn jaarrond beschermd⁵. Voor andere soorten geldt dat de nesten alleen beschermd zijn wanneer zij (in het broedseizoen) in gebruik zijn.

Art. 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende **dieren** (HR bijlage IV, VvBern Bijlage II, VvBonn Bijlage I) opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld onder 1 in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden **planten** (HR bijlage IV, VvBern Bijlage I) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Art. 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Het is verboden in het wild levende **zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers** van de soorten, genoemd in de bijlage bij de Wet, onderdeel A, natuurbescherming opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder 1 opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
3. Het is verboden **vaatplanten** genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Ontheffingen en vrijstellingen

Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing verlenen van verboden die gelden voor Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (Art 3.3), Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Art 3.8) en Beschermingsregime andere soorten (Art 3.10 lid 2). Provinciale staten en de Minister kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (Art 3.3, Art 3.8)

⁵ Zie de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen, ministerie van LNV, augustus 2009.

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing,
- er is voldaan aan een in Art 3.3 dan wel Art 3.8 genoemd belang,
- er is geen sprake van een verslechtering van de (gunstige) staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden gesteld om schade te beperken of te compenseren zodat er geen afbreuk wordt gedaan aan de Svl.

Art 3.3, Art 3.8 De verboden voor zijn niet van toepassing op handelingen ten behoeve van instandhoudingsmaatregelen en handelingen in het kader van een Natura 2000-beheerplan of een vastgesteld programma (zoals bijvoorbeeld de PAS).

Art. 3.10 Voor soorten vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de **ruimtelijke inrichting of ontwikkeling** van gebieden en **bestendig beheer of onderhoud**.

Art. 3.31 De hierboven genoemde verboden onder de drie beschermingsregimes zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde **gedragscode** en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

1.5 Houtopstanden

Hoofdstuk 4, paragraaf 4.1 van de Wnb regelt de verbodsbepalingen ten aanzien van houtopstanden.

Art. 4.1 De bepalingen in § 4.1 hebben o.a. geen betrekking op houtopstanden binnen de bebouwde kom, op erven of in tuinen, wegbepalingen, beplanting langs rijkswegen, boomsingels en in het geval van het dunnen van een houtopstand.

Art. 4.2 Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.

Art. 4.3 Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, geldt een plicht tot herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen.

Art. 4.4 De bepalingen in § 4.1 zijn eveneens niet van toepassing als het vellen van houtopstanden en herbeplanten wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In de artikelen van § 4.1 zijn meer uitzonderingen aangegeven.

Bureau Waardenburg bv

Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg

Telefoon 0345-512710, Fax 0345-519849

E-mail info@buwa.nl, www.buwa.nl